

REGO

☆ **RUSIA ESPERANTO-GAZETO** ☆

movada revuo en kunlaboro kun REU

Nº 1 (50) februaro 2009

en la numero

*bonvenon julie al Tiĥvin
pri la historio de sovetia E-movado – reeĥoj de Anatolo Gonĉarov,
Mikaelo Bronŝtejn, Anatolij Surnakin, Viktor Aroloviĉ
Zamenhof-Tago en Uljanovsk, Jekaterinburg, Moskvo, Tiĥvin
IS ne plu okazos
jubileaj datoj de la jaro 2009
“Bulteno de REU”, novaĵoj, anekdotoj kaj multo alia*

Moskvo, 2009

enhavo:

- 01 *Bonvenon al Tihvin*
02 *Uljanovska klubo de decembro ĝis februaro*
05 *Zamenhof-Tago en Jekaterinburg*
07 *Kial mi ne povas kabei*
13 *“Rememoroj aperas...”*
20 *Historio kaj nuntempo*
25 *Ĝustigoj kaj duboj*
27 *Cetero – nur literaturo*
31 *Kontrolu informojn*
31 *Impona inaŭguro de la Zamenhof-jaro*
32 *Forpasis Vladimir Ŝcotkin*
32 *Nova elpaŝo de UEA ĉe UN*
32 *UEA gratulis la novan urbestron de Roterdamo*
33 *La novtipa UEA-ekzameno sukcese premieris*
34 *Novaj REU-membroj por 2008*
34 *REU-membroj por 2009*
37 *Kotizoj de REU/REJM por 2009*
38 *Zamenhof-Tago en “Lev Tolstoj”*
38 *Festado en Tihvin*
39 *La 27-a Komuna Seminario*
39 *Esp-on – en la Eŭropan parlamenton*
40 *Slavaj lingvoj en Volgograd*
40 *Internacia Seminario ne plu okazos*
42 *Aliĝu al IJK en Liberec*
42 *Esperanto en Erevana universitato*
42 *Translokiĝo de la libroservo*
43 *Fervoja horaro ankaŭ en Esperanto*
43 *Pasko 2009 – 33-a IJF*
43 *Bonvenon en Ĉampanjon!*
44 *Eĥĥ, Ljonja, Ljonja...*
45 *GREV – minkampo por tradukistoj*
47 *Thorsen-apogo al ses bibliotekoj*
48 *Forpasis Stasis Gaidamavičius*
48 *Literatura konkurso Liro-2008*
49 *Kio estas feliĉo?*
50 *Novaj versaĵoj de Klara Ilutoviĉ*
09, 35, 36, 52 *Anekdotoj*
k3 *Gratulojn al Diljara, Saŝa, Volodja*
k4 *Jubileaj datoj de la jaro 2009*

AVERTO

tiu ĉi REGo estas la lasta, kiun ricevos ĉiuj abonantoj-2008. La sekva numero estos sendita nur al tiuj, kiuj pagis la ĉi-jaran REGo-abonkoston.

*Kio estas feliĉo?
Legu en la paĝo 49*

REGo

(Rusia Esperanto-Gazeto)

№ 1 (50) februaro 2009

aperadas ekde 2000

redaktas Garik Kokolija
kunredaktas Viktor Aroloviĉ
kunlaboras Maksim Griŝin

*materialoj de REGo povas esti
represataj, kondiĉe ke la tekstoj restos
senŝanĝaj kaj estos indikita la fonto*

*poŝta adreso: Pjatnickoje ŝosse 45 – 105
125310 Moskvo, Rusio
retadreso <gazeto@mail.ru>*

abontarifoj por 2009:

*por loĝantoj de Rusio kaj aliaj landoj
de KŜŜ – 300 rubloj sendendaj al:
Коколия Георгий Владимирович
Пятницкое шоссе 45 – 105
125310 Москва*

*por loĝantoj de aliaj landoj – 20 eŭroj
pagendaj al la konto **kklg-r** ĉe UEA*

GRATULOJN AL DILJARA, SAŜA KAJ VOLODJA!

Rado de la vivo kuras tre rapide. Jen, nia glora urala esperantista triopo Diljara Gadirova, Vladimir Opletajev kaj Aleksandr Kalaŝnikov festas siajn belajn jubileojn – 55-jariĝojn. Okaze de tiu ĉi evento mi mem kaj en nomo de la tuta urala esperantistaro gratulas ilin, ĉiam anime junajn miajn E-amikojn, kaj deziras al ili bonan sanon kaj energion, kiuj permesu plu aktivigi por Esperanto arde kaj entuziasme, multajn profesiajn sukcesojn kaj atingojn, serenan vivon, bonhumoron kaj inspiron en ĝi. Mi tre dankas la vivon kaj Esperanton pro la amikeco kun tiuj ĉi neordinaraj kaj intereseĝaj personoj.

Ili ĉiuj estas diversaj. Diljara ĉiam impresas per sia homa animvarmeco. Citante Julio Baghi, mi povas diri, ke ŝi scipovas “postlasi ĉie iom el la kor” kaj “forviŝi fremdan varmon per konsol”, sed lasi flui propran en la sol”. Kun ŝi ĉiam estas facile kaj agrable kunlabori, ion aranĝi. Saŝa Kalaŝnikov posedas mirindan artistismon, impresas aktorante en teatraĵetoj kaj ŝkeĉoj, bele dancante, estas neripetebla rakontanto, kaj liajn rememorojn el la riĉa per E-eventoj vivo eblas aŭskulti longe kaj senlace.

Vladimir Opletajev, Aleksandr Kalaŝnikov, Diljara Gadirova, Rafija kaj Vktor Kudrjavcev

Granda poeziŝatanto, li admirinde prezentas poeziajn verkojn Esperante kaj germanlingve. “Laŭ rilato de ĉiu homo al sia lingvo eblas tute ĝuste juĝi ne nur pri lia kulturnivelo, sed ankaŭ pri lia valoreco kiel civitano”. Tiujn vortojn de fama verkisto Paustovskij mi ŝatus citi, skribante pri Volodja Opletajev. Fajna spertulo pri Esperanto, delikatsenta amiko, modesta kaj nobla homo. Interna riĉeco de tiu ĉi persono kaj lia rilato al Esperanto estas rekonita de multaj, kaj por mi mem estas

simple modelo. Mi ŝatus kalkuli min inter liaj lernantoj, ĉar ankaŭ nun kun multa plezuro lernas Esperanton de li.

Tiom malsimilaj, ili ĉiuj tamen havas multon, kio ligas ilin: komunan junecon, kiam estinte ankoraŭ studentoj de Tjumenaj Universitato, ili instruis Esperanton en la kursoj kaj komencis vastan E-agadon, aktivan kaj viglan, organizinte tjumenan E-klubon “Revo”; ili tre bone kompetentas en lingvopedagogio, ĉar dum la tuta vivo laboras kiel lingvoinstruistoj kaj estas tre aprezataj de siaj kolegoj. Ilin unuigas la fideleco al E-movado kaj granda amo al Esperanto, kiu pulsas en iliaj koroj. Tre gravas, ke ili instruas nian karan lingvon ĝuste tiel, kiel necesas: ne edife, sed per propra ekzemplo, per propra rilato al la lingvo. “Ju pli longe ni vivas, des pli kurtas la vivo, kaj la voĉoj amikaj pli dolĉas” (pardonu mian liberan tradukon de vaste konataj linioj el Bulat Okudĵava). Por mi tre dolĉas la voĉoj de Diljara, Volodja, Saŝa telefone aŭ vid-al-vide dum niaj E-aranĝoj! Ni nur pli ofte havu tiun eblon kaj ĝojigu unu la alian!

Rafija Kudrjavceva (Jekaterinburg)

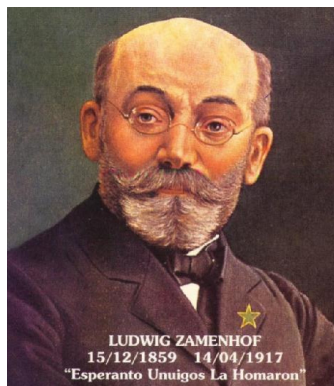
JUBILEAJ DATOJ DE LA JARO 2009

Georgo Davidov – 130 jaroj

“La Ondo de Esperanto” – 100 jaroj

La 1-a Ĉebalta E-Tendaro – 50 jaroj

- 01.01 – *Zoja Kaĉalova* – 55 jaroj
10.01 – *Mihail Giŝpling* – 85 jaroj
14.01 – *Vladimir Opletajev* – 55 jaroj
19.01 – *Vladimir Gakalenko* (1939 – 2006) – 70 jaroj
23.01 – *Aleksandr Belov* – 55 jaroj
24.01 – *SEU-refondo* – 20 jaroj
18.02 – *Aleksandr Kalaŝnikov* – 55 jaroj
22.02 – *Jevgenij Tartiŝev* – 60 jaroj
05.03 – *Nina Korjenevskaja-Gouriou* – 60 jaroj
08.03 – *Oleg Izjumenko* – 30 jaroj
14.03 – *ASE-fondiĝo* – 30 jaroj
18.03 – *Irina Mironova* – 60 jaroj
07.04 – *Sergej Bronov* – 55 jaroj
11.04 – *Aleksej Salomatov* – 50 jaroj
12.04 – *Sergej Ĵilejkin* – 50 jaroj
13.04 – *Jekaterina Ignatjeva* – 30 jaroj
17.04 – *Anatolij Ivaskenko* – 60 jaroj
07.05 – *Nina Cvileneva* – 60 jaroj
01.06 – *Aleksandr Ĥarjkovskij* – 75 jaroj
08.06 – *Fjodor Staneŝnikov* (1914 – 1983) – 95 jaroj
11.06 – *Aleksandr Blinov* – 40 jaroj
20.06 – *Rafija Kudrjavceva* – 50 jaroj
22.06 – *Petro Stojan* (1884 – 1961) – 125 jaroj
02.07 – *Tatjana Vtorova* – 60 jaroj
07.07 – *Mikaelo Bronŝtejn* – 60 jaroj
15.07 – *Boris Kolker* – 70 jaroj
30.08 – *Veniamin Rozenberg* – 60 jaroj
31.08 – *Vladimir Perepelica* – 40 jaroj
03.09 – *Meri Aboljskaja* (1929 – 2008) – 80 jaroj
08.09 – *Katerina Arbekova* – 40 jaroj
22.09 – *Vladimir Soroka* – 50 jaroj
23.09 – *Valentina Lisijenkova* – 65 jaroj
04.10 – *Grigorij Arosev* – 30 jaroj
20.10 – *Andreo Jakovlev* – 50 jaroj
25.10 – *Tatjana Loskutova* – 60 jaroj
01.11 – *Andrej Peĉonkin* – 50 jaroj
01.12 – *Vladimir Minin* – 55 jaroj
15.12 – *Ludoviko Zamenhof* (1859 – 1917) – 150 jaroj
15.12 – *Sergio Pokrovskij* – 60 jaroj
27.12 – *Aleksandr Kogan* – 60 jaroj

Saŝa Blinov kun la filo

Volodja Perepelica (P.Fiŝo)

INVITO AL TIĤVIN

Jam tradicias, ke en ĉiu kvina somero Tiĥvina esperantista komunumo akceptas gesamideanojn rusiajn, kaj ne nur, por agrabla kaj utila komuna restado. Tia estis la neforgesebla OkSEJT-39 en 1999, kiu kunvenigis 270 partoprenintojn el 61 lokoj de 6 landoj. Tia estis same neforgesebla RET-04 en 2004 kun la partoprenantaro kvante pli modesta, sed kun la programo ne malpli enhavoriĉa. Kaj ni nur aludu pri SEJT-18 en 1976 kun 307 partoprenintoj – por tiuj, kiuj ĝisvivis la nunon, ĝi estas des pli neforgesebla.

Tiĥvinanoj ŝatas Esperanto-gastojn. Tiu ĉi aserto koncernas ne nur lokajn esperantistojn, sed ĉiujn loĝantojn de la urbo – ekde hazarda policisto, vizitinta nian arangon, kaj ĝis la urbestro mem, alveninta por saluti dum la Solena Malfermo.

Do, karaj amikoj kaj amikinoj, konatoj kaj nekonatoj, ni denove invitas vin al Tiĥvin por la jaro 2009. Komprenante, ke vi nepre volas viziti Universalan Kon-

greson en Bjalistoko (ja jes – por festi kun la tutmonda esperantistaro la 150-jariĝon de la Majstro!), ni tamen proponas al vi rezervi tagdekon el via feritempo kaj certan monsumon ankaŭ por veni al ni.

La arangon ni eble nomu TEMoj, t.e. Tiĥvinaj Esperantistaj Metiejoj.

Efektive, ni intencas okazigi kelkajn me-

tiejojn, gvidatajn de kompetentaj fakuloj. Dume estas difinitaj: Lingva Metiejo por komencintoj (LM), Traduka Metiejo (TM), Gazeta Metiejo (GM), Kanta Metiejo (KM). Kun danko ni akceptos proponojn pri aliaj metiejoj, gvidotaj de vi. Kompreneble, krom la metiumado, la programo enhavos kvizojn kaj konkursojn, preleigojn kaj diskutojn, koncertojn, festojn kaj ekskursojn.

Ni atentigas, ke ĉio dirita estas nur invito, kaj la aranĝo okazos nur ĉe sufiĉa kvanto de aliĝintoj. Tamen jam antaŭe ni ricevis konfirmon pri alveno de Urala teamo, de peterburganoj, ivanovanoj, krasnojarskanoj. Por ĝisdata kaj bonkvalita organizo ni petas ĉiujn dezirantojn sendi aliĝkonfirmojn kun indiko pri kvanto de la alvenontoj. Pri aliĝiloj kaj pagoj ni parolu poste. Nun – la proponataj kondiĉoj:

Loko: Vilaĝo Caricino Ozero (Carina Lago), 7 km norden de Tiĥvin. Tie ni povos uzi la ejojn de sufiĉe luksa bazejo por parasportistoj. Ni garantias freŝan aeron de vera pinarbaro, sufiĉe varman kaj puran akvon en la lago, konvenan nutradon kaj loĝkondiĉojn... Nur la etoson ni devos krei kune kun vi.

juna generacio de tiĥvinaj esperantistoj pretas helpi al la maljuna en organizado de la somera renkontiĝo

Tempo: Ekde la 12-a ĝis la 18-a de julio 2009. Se aperos grup(et)o da deziran-toj, eblas organizi ankaŭ kelktagan restadon en Sankt-Peterburgo kaj postan ko-munan vojaĝon al Bjalistoko.

Prezoj: a) Loko en luksa ĉambro por du personoj (kun duŝo, necesejo, TV) – 800 rub. por tagnokto; b) Loko en seslita ĉambro (tri duetaĝaj litoj, TV; duŝoj kaj necesejoj – koridore) – 450 rub. por tagnokto; c) Loko en amasejo (branĉplektitaj ejoj kun tegmento) por venontoj kun propraj dormosakoj – 20 rub. por tagnokto; ĉ) Trifoja manĝo – 350 rub. por tago.

La prezoj por loĝado estas garantiitaj, tiuj por la manĝo povas iĝi iom aliaj – depende de la situevoluo.

Aliĝkonfirmojn, proponojn, demandojn bonvolu sendi papere al *Bronŝtejn Mi-kaelo*, 6-1-17, *Tihvin*, 187556, *Leningrada reg.* aŭ rete al: <mamuto@rambler.ru> aŭ <maratono@rambler.ru>. Ni atendas viajn rapidajn reĥojn!

Amikaj Tihvinanoj

ULJANOVSKA KLUBO DE DECEMBRO ĜIS FEBRUARO

La decembro ŝajnas esti la plej enhavoriĉa monato en nia klubo, kiu kunvenas jam dufoje semajne. Ĵaŭde ni povas preparoli niajn sekvajn aranĝojn, kaj dimanĉe ni havas malgrandajn programerojn. Sed ofte ili daŭras kelkajn horojn.

Post la Lingva Festivalo fine de no-vembro ni provis ne perdi ardon por fari ion. Mi pensas, ke tio sukcesis. La 4-an de decembro nia teamo refoje partoprenis la ludon “Kio? Kie? Kiam?” kaj gajnis la duan lokon. La ĉefa mo-toro estis Jurij Kar-cev. Ankaŭ Olĝa Si-rotinina kaj

nia teamo dum la intelekta ludo

Jekaterina Ĵuravljova donis sian parton al la ludo. Sergej Abramov, lia fratino Katja kaj Ljubovj Kondratjeva subtenadis la ĉefajn ludantojn.

La 7-an de decembro 5 klubanoj (Nikolaj Paveljev, Olĝa Terentjeva, Ljubovj Kondratjeva, Marija kaj Margarita Karcev-oj) vojaĝis al Dimitrovgrad. Laŭ invito de Aleksandr Ĥrustalĵov, ni vizitis la koncerton de barda grupo “Baumana, 33”. Tiu koncerto nomiĝis “Ni kantas laŭ deziro de aŭskultantoj”. Certe ni deziris. Ĉiuj petoj kaj petetoj de nia kvinopo estis plenumitaj. Sonis ankaŭ unu esperantlingva kanzono, kantita de Aleksandr Ĥrustalĵov kaj Aleksandr Artamonov. La kantistoj promesis veni marte al Uljanovsk. Krome ni promenis tra la nova parto de la urbo kaj faris multajn fotojn.

klubanoj dum la lasta decembra kunveno

La 14-an de decembro ni festis Zamenhof-tagon. Jurij Karcev rakontis pri siaj impresoj dum UK kaj IJK kaj montris multajn fotojn (Rotterdamo, E-urbo Herzberg en Germanio, Hungario). Lena Tubalec preparis interesan ludon. Poste oni povis aĉeti librojn kaj eldonitajn de nia klubo kalendaretojn por 2009.

Dum kunveno la 21-an de decembro temis pri bestoj. Ni parolis pri hundoj. La plej interesa demando, kiu impresis ĉiujn, estis “Kion via hundo pensas pri vi?” Ni fantaziis senlime. Poste ni ludis la ludon “Bestoj kaj bestetoj”, aĉetitan ankoraŭ dum la tendaro ĉe Azova maro.

Nia amiko el Ijevsk Bronislav Ĉupin sendis al ni regulojn pri “Dekunuetoj”, kaj ni verkis malgrandajn poemetojn. Ni dankas vin, Bronislav! Ĉu niaj poemetoj plaĉas al vi?

Verde
la stelo
brilas en ĉielo.
Mi ŝatas tiun stelon –
Esperanto! (Rita)

Blua,
blua rivero
fluas sur tero.
Mi volas sur riveron.
Kanotado! (Sergej)

Ruĝa
suno malrapide
malaperas sur horizonto...
Mi ŝatas la solecon.
Espero. (Dima)

Flava,
flava suno...
Ĝi brilas hele.
Mi estas tre ĝoja.
Bonege! (Oljga)

Blua
maro Krimea
ondas al piedoj.
Ni sidas ĉe lignofajro.
Kantoj! (Rita)

Griza
malgranda leporo
en vintra arbaro.
Leporo similas al kato.
Hura! (Tatjana)

Blua
floro – rozo,
kreita por mi.
Mi ĝin pripensis iam.
Miraklo! (Jelena)

La 28-an de decembro en nia klubo gatis la talenta Irina Platonova, kiu multfoje estis nia helpantino dum Lingvaj Festivaloj. Ŝi faris scenarojn de festaj malfermoj, gvidis prezentadojn en muzika salono. Ŝi bonege kantis siajn kantojn, kantojn de aliaj bardoj kaj kune kun ni esperantlingvaj kantojn. “Se vi ne ekzistus plu” sonis trilingve (ruse, france kaj Esperante). Ni kantis “Gaudeamus” kaj aliajn kantojn el la nova, dum festivalo aperinta kantaro “Dulingvaj kantoj”. Dum kunveno, kies temo nomiĝis “Ni kantu!”, estis montritaj fotoj el vivo de E-bardoj kaj E-kantistoj kaj el “kanta” vivo de nia klubo.

La 24-an de januaro Ŝtata pedagogia universitato en Uljanovsk organizis junularan sciencon forumon “Universitata klereco: problemoj kaj perspektivoj”, al kiu estis invitataj niaj klubanoj. Nia duopo (Jurij Karcev kaj Sergej Abramov) partoprenis la Rondan Tablon, dum kiu temis pri problemoj de multlingveco en nuntempa multkultura mondo. Ili rakontis pri Esperanto kaj praktikigis ĉeestantojn. Interesa estis lingva konkurso, kie nia “teamo” aktiviĝis kaj eĉ gajnis la duan lokon. Post la kunveno kelkaj studentoj interesiĝis pri nova E-kurso en E-klubo.

La 1-an de februaro en Uljanovska E-klubo ree kunvenis geamikoj. Nia nova programo nomiĝis “Ŝakmondo”. La renkontiĝon partoprenis 17 klubanoj. La komenco estis dediĉita

Sergej Abramov kaj Jurij Karcev dum la scienca forumo

al ripetado de malnovaj temoj, kiujn ni lernis januare. Poste laŭ ĉies deziro sonis konataj kantoj. Kelkajn kantojn gitare akompanis Vasilij Januŝevskij, kiu foje vizitas niajn aranĝojn kaj per kantoj lernas Esperanton. Post tradicia tetrinkado kaj gaja ludo ĉiuj partoprenantoj okupis

streĉaj bataloj sur la ŝaktabuloj

lokojn ĉe ŝaktabuloj. Al la klubanoj estis proponataj kelkaj ŝakludaj taskoj. Oni respondis esperantlingve demandojn pri deveno kaj reguloj de la ludo kaj pri famaj geŝakistoj. Ne ĉiu klubano antaŭe tenis ŝakpecojn en siaj manoj. Des pli interesaj estis la postaj matĉoj. Inter la plej bonaj partoprenantoj de la turniro estis Tatjana Kuzjmina, Jelena Tubalec, Marat Agajev, Sergej Abramov, Dmitrij Semjonov, Vasilij Januŝevskij kaj Jurij Karcev. Post tiu turniro ni povas, verŝajne, konsenti kun Lev Tolstoj, kiu konfirmis, ke ŝakludo estas bonega amuzo.

Ĉiun kunvenon en nia klubo tradicie kronas tetrinkado kaj komuna fotado. Estu ankaŭ la tuta nuna jaro interesa kaj enhavriĉa! Ni esperas tion.

Margarita Karceva (Uljanovsk)

ZAMENHOF-TAGO EN JEKATERINBURG

Kiom ĝojaj estas la mezvintraj renkontoj! Kiam la eventoriĉa somero jam foras, sed la reviviga Primavera ankoraŭ nur miraĝas ĉe la horizonto, kaj kiam la atendado jam iĝas neeltenebla, venas ĝi, la inspiriga Zamenhof-Tago en Jekaterinburg!

Kaj jen la 13-an de decembro ni denove kunas – ĉirkaŭ 40 uralanoj el kvar urboj. Gastoj multegas: 9 el Tjumenj, 7 el Ĉeljabinsk, 3 el Niĵnij Tagil. Kaj ĝojige abundas junaj vizaĝoj – ja venis niaj novicoj, gekursanoj el Tjumenj, instruataj de Marina Itpekova kaj Aleksandr Kalaŝnikov, kaj membroj de la ĉeljabinska junulara E-grupo, formiĝinta en la socia retejo <vkontakte.ru> kaj jen elirinta el la virtuala mondo en la realan!

Ankaŭ la programon plejparte preparis junaj, sed jam spertaj jekaterinburganoj el la E-klubo “Arĝenta flamo”! Nur la oficialan parton – prezenton de interesaj faktoj el la vivo de Zamenhof kaj sekvantan ĝin ne enuan kvizon “Kion vi sciis kaj ne

sciis pri la Majstro”
gvidis malnovuloj,
Viktor Kudrjavcev kaj
Aleksandr Kalašnikov.
La ceteran programon –
jam tradicie Arina
Osipova kaj Saša
Osincev.

Kiel ĉiam kadre de
la Tago de E-libro,
okazis libroekspozicio,
al kiu multe kontribuis
Raja Kudrjavceva. Estis
aparte prezentitaj kaj
komentitaj novaj eldonaĵoj diverslandaj.

La oficialan parton sekvis ĝuinda festa bankedo (dankon al la mastroj!) kun
abunda amika interkomunikiĝo, post kiu venis vico por spektado de novaj E-filmetoj
kaj registritaj televidaj elsendoj kaj por rakontoj pri la partoprenitaj somere intern-
aciaj E-aranĝoj.

En la festa vespero ĉiu trovis por si agrablan okupon. Dum la malnovaj amikoj
ĝuis la revidon kaj plezure babiladis, por komencantoj Saša kaj Arina organizis ga-
jajn ludojn. Kaj certe fine okazis ankaŭ la tradicia koncerto, en kiu aktive partop-
prenis niaj novicoj! La kerno de la koncerto estis malgranda teatraĵeto laŭ Daniil
Ĥarms, kiun komune tradukis kaj bele ludis tjumenaj komencantoj gvide de Alek-
sandr Kalašnikov kaj Marina Itpekova, kaj gaja sinprezento de la ĉeljabinska junu-
lara teamo kun partopreno de Neĝulino kaj Zamenhof kaj kun E-kantado. Aparte
plaĉis al la publiko amuza skeĉo en la majstra plenumo de Saša kaj Arina kaj gaja
junulara danco.

La festo pasis en rava etoso,
kaj finiĝinte vespere por jekater-
inburganoj, por la gastoj ĝi
tamen daŭris ankoraŭ ĝis mal-
frua nokto en la hotelo, jam en
malpli vastaj varmaj amikaj ron-
detoj... Kaj dimanĉe, post la
enurba promonado, ni disveturis
hejmen kun la kora danko al la
gastamaj mastroj kaj kun firma
intenco denove renkontiĝi jam
en EsPrimo-6 dum la unuamajaj
festoj en Novosibirsk.

Ni invitas ankaŭ vin! Bon-
venon!

Galina Terentjeva (Ĉeljabinsk)

KIAL MI NE POVAS KABEI

Mi estas homo pasia (laŭ L.Gumiljov-teorio – “pasionario”), kaj se ĉiujn homojn regas intereso kiel ĉefa motivo, do tio duoble rilatas al mi. Estante lerneĵano mi aktive kolektis poŝtmarkojn, ĉie ajn interŝanĝante, aĉetante ktp. Jam duakursano mi hazarde ekvidis en la vestiblego de mia superlernejo (Odessa) anoncon pri E-kurso. La ĉefa motivo iri al la kurso estis por mi anonca promeso pri la inter-nacia interŝanĝo de poŝtmarkoj.

Sufiĉe baldaŭ, post mirinde rapida ekparolo (Ĉe-metoda brila instruisto Aleksej Iljiĉ Verŝinin), mia pasio rapide translokiĝis al esperanto. La poŝtmarkojn mi estis vendonta post 8 jaroj por havi monon partopreni TEJO-Kongreson en Hungario...

Al la intereso pri profundaĵoj de la lingvo (multa e-legado) baldaŭ aldoniĝis nekontento pri la stato de e-movado Rusie. Aperis pasia motivo solvi la problemon, apartigi la e-junularon de la aĝuloj, kaj aperis SEJM, kies fondon multe helpis unuafaze B.Kolker, L.Kazancev, M.Ševĉenko, V.Samodaj kaj kelkaj aliaj. La ĉefaj interesoj vivi jam estis du – kaj la lingvo kaj la movado. Nu, ankaŭ kemio min forte allogis, kaj mi ŝanĝis la panodonan profesion al la kemiinstruado.

Tamen en komenco de la 70-aj jaroj, interesiĝante pri ĉio ajn moderna, mi trafis vicojn de studentoj la Teorion Solvi Inventajn Taskojn (TSIT). La teorio evidentiĝis ekstreme interesa. Des pli ke ĝin evoluigis ankaŭ “neformala” (neoficiala) movado ĉefrunte kun G.S.Ałtsuller. Mi neniam forgesos konversacion kun tiu talentego pri interŝanĝi spertojn de la du movadoj. Nerimarkite mia ĉefa intereso ekis translokiĝi de Esperanto al TSIT. Mi eĉ decidis kabei kaj petis SEJM-anojn anstataŭigi min sur la prezidanta posteno de SEJM. Malgraŭ miaj “oficialaj” motivoj finprepari la doktoriĝan tezon (organika kemio) pluraj tutegale proponis min por reelektiĝo, sed feliĉe la plimulto konsideris mian peton. Estis tempopaŭzo dum kiu mi volis sed hontis anonci la kabeiĝon. Hontis antaŭ miaj e-amikoj barnaulaj kaj aliaj, mi ja sentis mian respondecon kaj bezonatecon en la movado. Tiel mia kabeemo ne plenumiĝis kaj mi ne plu okupiĝis pri TSIT.

Ruliĝis la jaroj kaj eventoj. Ni stulte malorganizis SEJM-on, kaj perdiĝis ties etoso. Sub la premo de venanta kapitalismo ŝanĝiĝis la interrilatoj inter la e-samideanoj. La mesaĝa komencklatera sinturno *Kara* transformiĝis al *Saluton*. Aldone mi perdis la urban loĝeblon kaj ne plu povis grave influi al la movado. Per plurjara spertego kaj scienca alirola al la movado mi trovis ke la movado iras eraran vojon venkigi esperanton. Miaj provoj konvinki pri mia pravo (vidu *Eventoj* (1994, num. 47, p. 3) kaj *REGo* (2003, num. 2, p. 20)) fiaskis. Se pasiulo ne plu povas pasii, malaperas intereso, des pli ke perdiĝis kora e-varmo en la interrilatoj. Sed al la lingvo min ankoraŭ ligis miaj esploroj pri la riĉiĝo de la e-lingvo, estas interese-sega fenomeno por mia pasiado. Mi akumulis milojn da slipoj kun elnotoj ĉe e-legado aŭ e-paroloj kaj enartikoligas la konkludojn kaj konsiderojn. Jam estas publikigitaj pli ol 60 artikoloj, recenzoj, rakontoj kaj tradukoj. Uzante la konvenon mi petas ĉe povaj e-samideanoj helpon meti tion en mian interret-paĝon. Mi mem ne sukcesis, kaj nun la okuloj ne permesas.

La okuloj (katarakto kaj akuta glaŭkomo) ne plu permesas al mi multon legi (krom 2-3 revuoj) kaj komputilumi. Mia pasio ne plu povas nutri sin ĝuante e-

legajon kaj komputilverkadon abunda. Mi decidis publikigi mian kolektitan materialon, pruvanta esperanton la plej riĉa esprimive lingvo, ĉe miaj e-amikoj Volodja Samodaj kaj Gennadij Ŝilo en ilia revuo *Scienco kaj Kulturo*. La materialo estas enorme granda kaj aperados verŝajne dum la tuta jaro 2009. Havante oni povos ĝin uzadi ĉu por progresantoj, ĉu por la klubaj kunvenoj, por verki artikolojn aŭ disertaciojn, ankaŭ por konvinki neesperantistojn en diskutoj. En 2003 mi interparolis kun lingvista profesorino en Sankt-Peterburga universitato pri esperanto. Estis sola (kaj nepra en similaj paroloj) antaŭbazo – ŝi ne estis agresive kontraŭ artefarita lingvo, sed rilatis al ĝi scivoleme kaj normale. Mi alportis pinĉaĵon el miaj elnotoj kaj ene de duonhoro pruvis esperanton samriĉa beletre kiel nacia lingvo kaj eĉ iom pli riĉa esprimive. La profesorino diris fine: “nu, eble, vi pravas...”. Per la vortoj “nu, eble...” ŝi konservis la lingvistan dignon.

Ne plu povante iel ajn aktivi en esperantio mia pasio ekiris al alia ege interesa fenomeno, kiu ne postulas urbajn kondiĉojn kaj ne nepre komputilon kaj legodronon. Temas pri religi-ekologia komunumo de Vissarion, ja mi loĝas en la sama vilaĝaro. Vere interese – oni provas konstrui novan socion pere de homoj emi-kredaj refari sin malegoistaj kaj ĉiujn-amantaj. Mi, loĝante apude, dum kvin jaroj observis-studis ĉion deflanke, kaj nun malfacilas reteni min nepartoprena tiun komunumon. Ja la etoso samas kiel en iamaj SEJT-oj, kun la diferenco ke SEJT-oj daŭris dek tagojn jare (eblas plusi regionajn renkontiĝojn kaj SEJM-klubajn kunvenojn) sed Vissarionio daŭras ĉiutage. Estas kelkaj miloj da homoj loĝantaj tie pli ol dek jarojn, kaj se iuj el ili por io venas al normala socio urba, ili ne povas longe elteni kaj fuĝas revene. Mia motivado partopreni iĝis grandega kaj mia pesilo Esperantio – Vissarionio iĝis influebla eĉ de bloveto...

Kaj la bloveto venis tute neatendite el la komputilo de mia SEJM-a kompano kaj tre mi-ŝatata e-poeto Mikaelo Bronŝtejn. Mi kaj Boris Kolker estis intervjuitaj de svisa esp-isto kaj rusisto profesie Andy Künzli por la nova soci-kultura pola e-revuo “Spegulo”. En la triopa kunlaboro aperis novaj faktoj el SEJM-historio. La memoro estas fenomeno influebla de tempo kaj aĝo, de honesto kaj kuraĝo. Rememoroj de unu persono ne estas historio, kaj scienca historio sin bazas sur rememoroj de pluraj personoj serĉante koincidon de la faktoj.

Post la intervjuo en la retlisto <reu-agado> aperis repliko de M.Bronŝtejn rilate miajn rememorojn pri la tendaro apud Tihvin. Tio estis bonega puŝeto min kabeigi, kaj mi anoncis en la retlisto <reu-agado>, ke mi kabeas. Antaŭ ol daŭrigi la kabeifadenon mi respondu al la kritiko de Mikaelo popunkte, kaj miaj klarigoj nunaj estos kursivaj por lasi la tekston de Mikaelo el la retlisto evidenta.

Mikaelo:

Estimataj listanoj,

Mi atente tralegis la intervjuon, kiun donis Anatolo Gonĉarov kaj Boris Kolker por “Spegulo”. Mi alvokas ĉiujn legi tion – vi trovos multon interesan kaj diskutindan. Certe, ĉiu persono konservis propran bildon de ĉiu okazintaĵo, do prezento de kelkaj okazintaĵoj iom aŭ foje eĉ tro devias de la faktoj. Mi parolu nur pri tio, kio koncernas min persone. Mi devas deklari ĉi tie (sendante la deklaron ankaŭ al re-

daktoro de “Spegulo”), ke krimrakonto de Anatolo Gončarov pri SEJT-18, okazinta apud Tiĥvin en 1976, enhavas elpensadojn foje ridindajn, foje ofendajn por mi kaj por aliaj organizintoj de la aranĝo.

Mi klarigu:

AG: En la jaro 1976 devis okazi SEJT apud Tiĥvin, organizita de la Bronŝtejna Eo-klubo. Tiam Miŝa estis ankaŭ SEJM-komitatano respondeca pri amasaj aranĝoj, kaj ĉiuj SEJM-anoj sendis siajn proponojn por la tendara programo al li.

MB: Bronŝtejna E-klubo neniam ekzistis. Prezidanto de la klubo estis Aleksandro Kogan, kiu loĝas nun en Kopenhago. Mi okupiĝis pri la organizo de SEJT-oj en 1975 kaj en 1976 ĝuste kiel komitatano pri amasaj aranĝoj.

Saŝa Kogan estas delonge for el la rusia movado. Ke li ne estis prezidanto mi ne diras. Por faciligi la nunan percepton de la nunaj legantoj mi nomis la klubon per la nomo de la ĉie konata e-aktivulo, des pli ke tiu aktivulo ludis kaj nun ludas gravegan rolon en tiu klubo.

AG: La klubo preparis la kondiĉojn (loko, tendoj, kuirejaj instalaĵoj, manĝproduktoj k.s.) certe malpublike. Sed la urbaj partiaj instancoj iel eksciis la aferon, vokis lin al la instancoj kaj malpermesis la okazigon de SEJT en la rajono.

ĈEVALO ĈE VALO
Judo, kiu deziris veturi al la vilaĝo Kigyos, venis al ĉevalvendisto por aĉeti ĉevalon.

La vendisto montris al li ĉevalon kaj diris:

– Mi rekomendas ĝin al vi. Ĝi marŝas 10 mejlojn sen halti.

Respondis la kliento:

– Mi neniel povas aĉeti ĉi tiun ĉevalon, ĉar la distanco ĝis Kigyos estas nur 7 mejloj.

juda humuraĵo de Josef Shemer

MB: La klubo estis preparanta ĉion tute publike. La urbaj partiaj instancoj bone sciis pri la afero, subtenis la ideon kaj aprobis organizon de SEJT en la pionir-bazejo “Bereĵok”. Ni ricevis eĉ specialan konton en banko por oficiale pripagi ĉiujn elspezojn. Ĉion taŭzis subita malpermeso de pli alta instanco – Leningrada distrikta komitato de KPSU.

AG: La klubo preparis la kondiĉojn (loko, tendoj, kuirejaj instalaĵoj, manĝproduktoj k.s.) certe malpublike. Sed la urbaj partiaj instancoj iel eksciis la aferon, vokis lin al la instancoj kaj malpermesis la okazigon de SEJT en la rajono.

Jes, mi eraris pri la publikeco de la organizado. Plej grava momento de tiu rememorloko estas la malpermeso. Nu, bone: Mikaelo amike korektis, ke malpermesis pli altaj instancoj, ol la urbaj.

AG: Tiam Mikaelo elektis konvenan enarbaran lokon centon da metroj trans la limo de najbara rajono. Do li plenumis la koncernan ordonon ne okazigi la aranĝon en la planita rajono.

MB: Tiam ordonon mi neniam ricevis. Nia klubo ricevis absolutan malpermeson pri la tendaro.

Estas jam negrava ludo de terminoj. “Ordonon ne okazigi” estas semantike ege proksima al “absoluta malpermeso”. Mi ne sentas min grave erarinta.

AG: Ĉio estus pasinta nerimarkite, se unu tendarano ne estus malfruiĝinta je unu tago kaj veninta al Tiĥvin komencante serĉi la tendarlokon kaj... turnante sin al

iaj oficialuloj. Nu, en la dua tago de la tendaro ni ekvidis kiel tra altaj herboj en nia direkto moviĝas kelkaj luksaj aŭtoj. Eliris oficial-vestitaj viroj kaj ordonis al ni, ke ni disiru la sekvan tagon. Kaj ili forveturis. Tiam mi kunvokis ĉiujn (ŝajne ĉ. 300 gejunuloj partoprenis) viciĝi kvadrato kaj faris jenajn proponojn: 1. Ni daŭrigu la tendaron malgraŭ ĉio. 2. Organizi babilgrupon, kiu ligos la venontajn estrojn per la plej diversaj paroloj. 3. Bronŝtejn malaperu/kaŝiĝu ie. 4. La ordo kaj disciplino estu laŭeble altaj. La sekvan tagon venis nur du aŭtoj (Volga) kaj la elirintoj miris, ke ni ankoraŭ ne estis disirintaj. En tiu momento ekfunkciis la babilgrupo, kiu respondis ĉiujn iliajn pretendojn kaj ordonojn (en la grupo estis ankaŭ belaj junulinoj), klarigante kial ni ne disiru ktp.

MB: Proponoj 2 kaj 3 estas absoluta elpensajo.

Mi povas mismemori la agojn de aliaj homoj, sed miaj propraj sidas en la memoro pli bone. Mi prononcis tiujn proponojn per mia buŝo (ŝajne mi eĉ aŭtoras ilin) kaj rejesas nun. Bezonatas aliaj atestantoj por ke la veraĵo evidentiĝu. Mi eĉ povas aldoni, ke en la loko de la kunvoko tendara dormis en dormosako Abduraĥman Junusov. Li partoprenis iun tendaran arangon kaj pro noktaj oftaj promenoj endormiĝis dum la arango. Ĉiuj viciĝis fakte ĉirkaŭ li kaj li pludormas. Mi ne eltenis kaj kriptetis: “Knaboj, elsakigu tiun ... (ŝajne: “dormulon”)”, kaj oni volonte elŝutis lin, do estis ridiga momento vidi la vizaĝon de Abduraĥman, kiu ege miris la seriozan kunvenstaradon ĉirkaŭ li.

AG: La viroj anoncis, ke ili revenos en akompano de milicio (polico) kaj armeaj trupoj, se ni ne forveturos.

MB: Sama elpensajo.

La viroj aŭ unu el ili anoncis/diris tion al mi persone, eble iu ankoraŭ el la niaj staris apude. Estas tiom serioza minaco, ke mi ne povus tion elpensi kaj ne forgesos ĝis mia forpaso. Se Mikaelo ne apudis tiun anoncon tio ne influas la verecon. En la serioza historio estas abundo da faktoj agnoskitaj eĉ se bazitaj sur sola serioza fonto. Se Mikaelo penas prezenti min malserioza fonto, tio restu por lia respondeco.

AG: Certe ili serĉis la ĉefrespondeculon lokan, sed ni diris, ke li (Miŝa) foriris al Tiĥvin.

MB: Ankaŭ tio estas elpensajo. Estis mi, kiu parolis kun la veninta triopo de oficialuloj: partia gvidanto, prezidanto de la popoldeputita konsilio kaj KŜS-estro de Boksitogorsk.

Se rememoras du personoj kune, tiam en interrilato elmensiĝas pli da faktoj. Post tiuj MB-vortoj mi pli bone rememoras, ke mi proponis dum la kunveno de la tendara estraro diri al la oficialuloj, ke MB forestas. Do mi eraris pri la MB-foresto. Mi pli kredas al la (supraj) vortoj de MB diritaj, ol li pri la miaj. Al la supra fakto mi aldonu, ke la veninta triopo de oficialuloj parolis ankaŭ kun la aliaj, ne nur kun MB.

AG: La etoso iĝis eĉ pli streĉa, sed ni antaŭvidis, ke la forpelo de tiu amaso

helpe de armeo eĥiĝos tra la tuta lando kaj ke estos punitaj ankaŭ la lokaj instancoj, ĉar ili tragapis la komenciĝon de la tendaro... La sekvan tagon denove venis du aŭtoj. La viroj diris, ke se vi ne povas disiri, do almenaŭ obeu la sanitarajn postulojn. Ni promesis elfosi necesejajn kavojn pli malproksime, dividi la amason je grupoj (kvazaŭturistaj) po ne pli ol 20-25 personoj kaj disiri, kvazaŭ apartaj turistaj grupoj umas enarbare. Kaj la viroj forveturis kontentaj. Nu, ni plenumis la ordonon nur pri kako/piso-kavoj, sed ne disiris kaj la programo ruliĝis plu.

MB: Necesejaj kavoj estis pretaj jam antaŭ la aranĝo, pri tio respondecis Staseo Gajdamaviĉus el Vilno. Aperis eĉ ŝerceto: “Bone scias nur Staseo, kie estas necesejo”. Ankaŭ la grupoj estis organizitaj ne por bonvoligi la oficialulojn, sed entute antaŭe – por ke la partoprenintoj faru veran turistan marŝon pogrupo enkadre de la Paroliga Periodo. Pri tio respondecis spertega turisto Vladimir Gakalenko. Li eĉ preparis por la Paroliga Periodo specialan turistan terminaron.

MB neatente legis miajn rememorojn. Mi temis ne pri tio, ke la kavoj forestis, sed pri la forporto de tiuj al pli granda distanco. Unu el la oficialuloj diris, ke bezonatas pli da metroj inter la manĝ-preparejo kaj la kavoj. Nia promeso al la oficialuloj ne rilatas ankaŭ al la fakto, ke la grupoj jam ekzistis, des pli ke ili estis apartaj nur dum la paroliga periodo. Poste estis preskaŭ ĉiam unu programo por ĉiuj grupoj samtempe. Nia politiko estis tuj konsenti kun la oficialuloj sen aldonaj klarigoj, por ke ili ne alkoĉiĝu al ankoraŭ io alia.

Rememorado estas nekontinua procedo. Ekzemple nun mi aldone rememoris, ke la oficialuloj postulis ankaŭ la nomliston de ĉiuj partoprenantoj. Ĉu ni tion faris, atestu aliaj, ĉar mi post tiu MB-rilato neniam plu verkos la rememorojn pri la afero de mia duonvivo – SEJM. La afero pro kiu mi foriris de altaj postenoj kun bonaj salajroj (malkiel mia neatendita oponento).

AG: Estis tre pluvema vetero, apudis grandegaj fungoj kaj dikegaj kuloj mordemaj...

MB: Jen tio ĉi estas la unusola absoluta veraĵo.

Mi estas feliĉa, ke la kuloj atestas nian komune saman solan rememoron pri tiu SEJT.

AG: Do malgraŭ ĉiuj ĝenoj ni ĝuis la etoson. Kiel membro de la komunista partio Mikaelo ricevis severan riproĉon de la partio, sed post jaro ĝi estis deprenita. Jen kiel la instancoj nerveze reagis al neoficialaj aranĝoj kaj kiel tiu bizara “logiko” de malpermeso kaj permeso funkciis ĉe ni en Sovetunio.

MB: Mi estis membro de KPSU en 1974-1989. Mi povas atesti per miaj dokumentoj, ke neniam kaj nenian riproĉon de la partio mi ricevis dum tiu periodo. Kontraŭe, kvar tagojn post la fino de SEJT mi estis sendita oficvojaĝe en Moskvon, solvis tie gravan problemon por la fako, kie mi laboris, kaj pro tio estis premiita de la uzindirektoro.

Mi tre bone memoras pri tiuj MB-vortoj. Ili povas esti en iu el liaj leteroj de tiu periodo. Mi promesas ĉe mia onta veno al Barnaul kontroli tiun fakton en mia

arkivo deponita en la Ŝtata Arkivejo, kaj komuniki la ĉuverecon de mia rememor-loko en REGo.

MB: Cetere, la interesiĝantoj povas legi pli detalan kaj pli verecan legendon pri la eventoj en “Legendoj pri SEJM” (“Impeto”, Moskvo, 2006).

Mi kontestas ke efektive ĉio en la libro estas vereca pri SEJM. Kiam mi en iu persona parolo diris pri iu nevereco, MB ŝerceme rediris ion similan al “Nu, mi ja nomis tion legendoj, sed ne rememoroj...”.

Cetere mi absolute ne ofendiĝis al Mikaelo, li iĝis helpanto de mia kabeemo, ne pli. Liaj kritikaj vortoj estas normalaj kaj ke elsaltis iuj neplaĉaj por mi vortoj – estas ankaŭ normalaĵo – nu, neemocia poeto ne povus poeti. Eĉ pli: mi petas publike pardonpeton ĉe Miŝa pro neplanita ofendo de lia digno per miaj rememoroj. Mi tute honeste diris tion, kio ŝajnis al mi (kaj nun ŝajnas) vero. Kaj mi same honeste diru, ke mi ĝis nun ne povas kompreni: nome kiuj miaj rememoraj vortoj ofendis Mikaelon.

Do la decido kabei estis farita kaj anoncita retliste. Mi plene min ekdediĉis al la komunumo de Vissarion, vizitadas ties kunvenojn en Krasnojarsk, alhelpo, dehelpo kaj tiel plu. Iuj interesiĝas pri esperanto. Antaŭ du jaroj mi skribis rete al Vissarion la proponon fari esperanton dua lingvo de la komunumo. Post semajno venis lakona respondo: “ne vremja” (“ankoraŭ ne venis tempo (por tio)”).

Sed, sed... Kabea mi eltenis nur ĉirkaŭ monaton. En PIV: “kabei – agi kiel Kabe, kiu, estante tre vigla esperantisto, subite kaj tute ĉesis verki en E.” Jes, subite mia estas, ne plu vigli estas, sed ĉesi verki!?, ĉesi e-amiki!?, ĉesi ami esperanton?!... mi ne sukcesas. La rusoj elmigrintaj al Usono dividiĝas je du grupoj. La unua plene disŝiras la ligojn kun rusianoj kaj la rusa lingvo por laŭeble integriĝi kaj iĝi usonano. La alia grupo restas ankaŭ rusaj homoj. Do mi apartenas evidente al la dua tipo kaj eterne restos krom ruso ankaŭ esperantiano... Cetere sola internacia e-organizo, kie mi restas membro, estas E-Civito. Certe mi tre limigas esperantadon pro la teknikaj (okulaj) kialoj. Artikoloj aperos pli malofte, kaj mi petas pardonon ĉe la e-amikoj netuji responde al retleteroj.

Mi rememoris ankaŭ mian enfermitecon en la montaro Altaj (1990-1993), kie mi malkovris ekziston de e-nostalgio kaj artikolis pri tio en *La Gazeto* (num. 69, marto 1997, p. 6).

Mi supozas ke Kabe sukcesis kabei, ĉar la e-komunumo tiam ne ekzistis. Kaj mi certe restas en la komunumo kaj malviglos en la movado, ĉar ĝi iras ne mi-aprobatan vojon.

P.S. Mi alvokas aliajn SEJM-anojn aldoni en *REGo* siajn rememorojn pri almenaŭ tiu beletosa SEJT apud Tiĥvin.

P.P.S. Ĉiuj menciitaj artikoloj estas riceveblaj rete ĉe la aŭtoro laŭ la adreso <anatolog@mail.ru>.

Anatolo Gonĉarov (Krasnojarsk)

“REMEMOROJ APERAS...”

Ĉirkaŭvolva magio de provokaj kundrinkantoj. Sorĉa laŭdado far trudemaj raportistoj. Sinpraviga orgojlo de vervaj ĉasistoj je “frititaj” faktoj... Foje, eĉ se ni ne volas, ĉio ĉi impetigas nin al niaj rememoroj. Des pli, se ni volas.

Evento, jam okazinta, post momento povas esti malsame traktata de diversaj atestantoj, almenaŭ pro tio, ke unu observis ĝin de dekstre, sed alia – de live. Des pli, se la evento okazis antaŭ jardekoj. Foje ni, grizharuloj, sentas nin pli liberaj, parolante pri antaŭkelkdekjaraj eventoj, kaj niaj rememoroj ekŝvebas kiel buntaj papilioj for de faktoj.

Certe, estas mi, kiu pekis la unua. Provokita de certa ĉarmulino, mi preparis por la 10-a Kongreso de SEU, okazinta la 28-30-an de decembro 1991 en Kolomna, prelegon pri “la tempoj de glora SEJM”. Poste la prelego estis publikigita en “Moskva gazeto”. Surbaze de tiu publikaĵo en 1992 aperis la libreto “Legendoj pri SEJM”. Ja jes, legendoj, ĉar eĉ pli juna, kia mi estis antaŭ dek sep jaroj, mi ne riskis diri, ke miaj rememoroj estas absolute fidindaj. La “Legendoj” estis reeldonitaj dufoje, kaj mi, pli kaj pli malmulte fidanta mian memoron, trafosis dokumentojn por fari ĉiun vican reeldonon malpli legendeca, sed pli proksima al la historia faktaro.

25.09.2008 Boris Kolker informis listanojn de <reu-ago> pri intervjuo, aperonta en “Spegulo”. La intervjuon-konversacion kun Boris Kolker kaj Anatolo Gonĉarov preparis Andreas Künzli. La temo estis tute ne fremda por mi: “Sovetia Esperanto-movado en kvazaŭsekreta misio”. Do mi tuj legis la intervjuon ĉe indikita retadreso kaj preskaŭ tuj reagis – kurte, nur pri la parto, ofenda persone por mi. Kun ekkolero, certe, sed minimuma.

Poste la intervjuo aperis en “Spegulo” (aŭtuno 2008) kaj estis represita de “REGo” (№ 6, 2008).

Nun tiu tuja kolera reago iĝis malaktuala, ĉefe pro tio, ke komence de 2009 mi akceptis pardonpeton de Anatolo Gonĉarov. Mi sincere diru, ke tiu pardonpeto estas netrotaksebla por mi, ĉar mi emas konservi profundan estimon al Anatolo.

Tamen, por proksimigi kelkajn diraĵojn al efektive okazintaj eventoj, mi petas redaktoron de “REGo” publikigi tiujn ĉi analizajn rimarkojn. Mi ne emas korekti ion, eĉ se dubindan por mi, sen havi almenaŭ minimuman dokumentan bazon. Mi ne oponu personajn opiniojn de la intervjuitoj, eĉ se mi ne samopinias. Ŝparante la paperon, mi ne kroĉu la dokumentojn, sed mi povas prezenti ilin ĉe bezono. Ĉi-sube vi vidos elektitajn fragmentojn de la intervjuo kaj miajn komentojn kursive. La dirantojn mi nomu: **AK** – Andreas Künzli, **AG** – Anatolo Gonĉarov, **BK** – Boris Kolker, **MB** – Mikaelo Bronŝtejn.

ENKONDUKO

AK: Post la likvido de la sovetia Eo-movado en la jaroj 1937-38, en kiu pereis la grupo de aktivuloj ĉirkaŭ Ernest Drezen, ekestis vakuo ĝis la jaroj 1954-56, kiam en Sovetunio denove eblis okupiĝi pri Esperanto.

MB: *Fakte pereis ne nur tiu grupo, sed centoj de aktivuloj tra la tuta lando, kiujn A.Soljenicin nomas “rojo de esperantistoj, enfluinta Gulagon”.*

AK: Tuj poste Anatolo lanĉis la informilon “Juna Esperantisto”, kiun li multobligis sur cigareda papero, mem kompilante ĝin plej ofte el leteroj venantaj al li kiel al la centro.

MB: *“Juna esperantisto” estis lanĉita de Andreo Rogov en septembro 1965. Tie aperis alvoko de Ĉefdelegito de TEJO A.Gonĉarov. La samnoma informilo de Anatolo startis ekde 1966.*

ESPERANTO EN RUSLANDO

AG: ...libere legi alilandajn Eo-librojn kaj revuojn (ekzemple la legado de “Literatura Foiro” estis speco de kulturŝoko por sovetianoj);

MB: *“Literatura Foiro” estis fondita nur en 1970. Konante la unuajn numerojn, mi ne dirus ke ili estis speciale kulturŝokaj.*

NEOFICIALA EKZISTO

BK: Tial la vorto SEJM havis ruslingvan ekvivalenton: Совет молодежных эсперанто-клубов СССР (Konsilio de junularaj Eo-kluboj de USSR).

MB: *Eĉ tion oni komence evitis mallongigi per SMEK, ĉar tiutempe okazis dis-pelo/likvido de iu junulara protesta grupo kun la simile sonanta nomo “SMOG”.*

*Anatolo Gonĉarov en
1967*

AG: Por superruzi la atenton de KŜS mi proponis nomi nian organizaĵon per neniondira “Adresaro de Junaj Sovetiaj Esperantistoj” (AJSE). Nur post du jaroj en 1966 (en la konferenco de AJSE apud Kolomna) oni proponis nomi nin SEJM (vorto proponita de Samodaj). Estante la ĉefa respondeculo de la afero, mi sin/nin-garde estis kontraŭ tiu nomo. Sed en demokratia voĉdono mi estis en malplimulto.

MB: *En neniu el tiutempaj dokumentoj, eĉ ne en raportoj pri la konferenco apud Kolomna, mi trovis la nomon “AJSE”. Mem Anatolo uzis diversloke tri nomojn: Tutsovetia Junulara Esperanto-Movado (TJEM), Sovetia Junulara Esperanto-Movado (SJEM) kaj Sovetia Esperanto-Junularo (SEJ).*

AK: Kial mankas en la statuta celaro de 1966 la ideo: “Disvastigi Esperanton en Sovetunio” aŭ simile?

AG: Ni komprenis, ke tio, t.e. la mencio de disvastigo de Eo, povus agaci la instancojn, la sekurecan servon. Nome ĝuste la disvastigon de Eo oni ege ne volus. Fakte ajna statuto servis nur kiel tre proksimuma orientilo. Do, preter la statuto ni disvastigis Eon kaj faris ĉion kion postulis la koncerna momento. Kiam en SEJM-estraro aperis Vik-

toro Aroloviĉ, tre akurata kaj senkompromisa homo kun matematikista memorkapablo, mi kaj aliaj fidis lin ĉefulo pri la statuto.

MB: *Kaj estis ĝuste li, kiu insistis pri koncernaj ŝanĝoj.*

NEKONSENTO PRI LA IGNORADO DE ESPERANTO

AK: Kiel vi reagis al tiu riproĉo, ke SEJM estis starigita de KŜS same kiel rok- kaj barda muziko, turismo, punkoj kaj ĉiuj ceteraj “neformalaj movadoj” en USSR?

BK: Mi ne legis, nek aŭdis tian aserton...

AG: Mi kategorie refutas tiun aserton rilate al SEJM kaj pridubas tion rilate al aliaj neformalaj (nekonsentaj) organizaĵoj...

MB: *Ja jes, ankaŭ mi neniam aŭdis tion. Sed ion similan – jes. En 1980 ĉe apero de la unua kolekto de miaj kantoj certa samideano timigis la aliajn, kvazaŭ mi, verkante tion, plenumis la taskon de KŜS, ke tiu havu pretekston por likvidi la Movadon. Nu – absurdaĵo...*

ESPERANTISTOJ KAJ LA POLITIKO

AK: Ĉu la SEJM-anoj estis membroj de KPSU ?

BK: Kelkaj jes. Membreco en KPSU povis esti utila por la movado, ĉar ĝi ebligis pli firmajn kontaktojn kun oficialuloj kaj pli facilan vojaĝadon al eksterlando. Miaj du-tri provoj partianiĝi malsukcesis; la motivoj por tre ĝentile rifuzi estis diversaj: jen tro juna, jen tro maljuna, jen ne manlaboristo kaj simile. Sed fakte temis pri tio, ke judoj estis akceptataj en la partion nur en tre limigita kvanto. La partia membreco kredeble estis utila por ies Eo-agado.

MB: *En 1973 mi estis akceptita kiel kandidato por membriĝi, kaj post unu jaro, en 1974 iĝis membro de la Komunista Partio. Verdire, mi ne pensis pri ia utilo por la movado. Loka partiestro agitis min, ĵus venintan kun inĝeniera diplomo, dirante, ke la afero estos farita pli rapide dum mi estas simpla laboristo. Sed iom da utilo vere estis: partianoj havis rajton sen ajna permesilo, montrante nur partian bileton eniri ĉiun ajn partian ejon, eĉ tiun de la Centra Komitato. Tiun rajton mi uzis kelkfoje por senprobleme aliri altrangulojn en Leningrado. Mi forlasis la partion en 1989, partopreninte strikojn en Vorkuta.*

AG: Konsciente pri la avantaĝoj de partianiĝo por la bono de SEJM, mi proponis, ke ĉiuj estraranoj de SEJM eniru la partion. Kaj mi mem post jaro jam partianiĝis kaj neniuj plu. Tio signifas, ke mi jam rajtis veni al la urba partia estraro kaj serĉi helpon por mia Eo-klubo. Kaj (plej grave): la sekureca servo dekretoĉiĝis de mi, ĉar ĝi ne rajtis kunlaborigi la partianojn.

MB: *La lasta frazo estas erara. Ĉebezzone la sekureca servo persvadis por kunlaboro ĉiun ajn personon. Mi konas (sed ne nomos, kompreneble) almenaŭ du tiajn komunistojn, kiuj estis persvaditaj kaj konsentis kunlabori.*

AK: Ĉu en SEJM okazis politikaj diskutoj?

BK: Praktike ne. Kvankam ni sentis problemojn en rilato de oficialuloj al Eo, ni estis patriotoj de la lando. SEJM servis por movadaj diskutoj kaj laboroj, sed ne por politikaj diskutoj.

MB: Boris pravas, ni estis patriotoj. Sed fojfoje la diskutetoj okazis. Mi memoras du. En aŭtuna renkontiĝo de 1968 ni parolis iom pri la eventoj en Ĉeĥoslovakio. Kaj en la SEJM-Konferenco antaŭ SEJT-15 (Latvio-1973) okazis diskuto pri tio, kiel eblus ricevi pli efikan helpon de la ŝtato. Tie mi malsingarde diris, ke la ŝtato helpas nur tie, kie ĝi sukcesos melki nin. Kelkaj subtenis. Poste per miaj personaj kanaloj mi informiĝis, ke al KŜŜ preskaŭ tuj venis raporto pri kontraŭsoveta bablado en la Konferenco.

AG: Kvankam iuj el ni private interesiĝis pri politikaj aŭ historiaj aferoj, ni ne havis publike politikajn aŭ naciismajn ambiciojn. Nia celo simple estis disvastigi Eon sub la kondiĉoj de ĝia ignorado fare de la reĝimo kaj la kontrolado fare de la sekreta servo. Mi persone, kaj iuj aliaj kungvidantoj, strikte evitis pripolitikajn parolojn. Se okazintus paroloj pri la interna politiko de la komunista partio, SEJM estus likvidita, sendube! Por ŝmiri la okulojn de la sekureca servo ni fojfoje elmetadis formale porsovietiajn terminojn kaj sloganojn dum SEJT-oj, kiel la socialisman interkluban konkuradon k.s. Pri tiuj sloganoj oni povas legi en “Legendoj pri SEJM” de Bronŝtejn. Tiu libro eĉ postlasas ŝajnan impreson, ke ni estis ege porsovietiaj.

MB: Ne nur en la “Legendoj”. Ankaŭ en la romano “Oni ne pafas en Jamburg”, kien mi enmetis aŭtentikajn citaĵojn sen nomoj de la dirintoj/verkintoj. La porsovietiaĵoj aperadis ne fojfoje (vidu supre – ni estis patriotoj!) sed abunde. Se konsideri tiun abundon, la okuloj de la sekureca servo estis ŝmiritaj diktavole...

PACA KUNEKZISTADO KUN LA ŜTATO

AK: Post konsiderado de viaj respondoj kaj de la suba ĉerpo el la rakonto de Bronŝtejn, estas evidente, ke SEJM mem vole nevole havis iajn problemojn aŭ perturbojn kun la reĝimo.

Boris Kolker en 1969

BK: Jes certe estis problemoj. Ekzemple, kelkfoje fiaskis la organizado de tendaroj (SEJT) kaj regionaj renkontiĝoj. Aŭ iuj cenzuristoj malpermesadis ĵurnalajn artikolojn pri Eo (ĝis la fino de la 60-aj jaroj).

MB: Ankaŭ poste – ĝis la naŭdekaj oftege okazadis malpermesoj.

AG: Kaj jen alia kazo: En la jaro 1976 devis okazi SEJT apud Tiĥvin, organizita de la Bronŝtejna Eo-klubo. Tiam Miŝa estis ankaŭ SEJM-komitatano respondeca pri amasaj aranĝoj, kaj ĉiuj SEJM-anoj sendis siajn proponojn por la tendara programo al li.

MB: Bronŝtejna E-klubo neniam ekzistis. Mia tasko en la urba skalo estis gvidi E-kurson por komencantoj. Organizinto kaj prezidinto de la urba klubo estis Aleksandro Kogan, kiu loĝas nun en Kopenhago. SEJM-

skale mi okupiĝis pri la organizo de SEJT-oj en 1975 kaj en 1976 ĝuste kiel komitato pri amasaj aranĝoj.

AG: La klubo preparis la kondiĉojn (loko, tendoj, kuirejaj instalaĵoj, manĝproduktoj k.s.) certe malpublike. Sed la urbaj partiaj instancoj iel eksciis la aferon, vokis lin al la instancoj kaj malpermesis la okazigon de SEJT en la rajono.

MB: *La klubo estis preparanta ĉion tute publike. La urbaj partiaj instancoj ekde la komenco bone sciis pri la afero, subtenis la ideon kaj aprobis organizon de SEJT en la pionirbazejo "Bereĵok". Ni ricevis eĉ specialan konton en banko por oficiale pripagi ĉiujn elspezojn. Ĉion taŭzis subita malpermeso de pli alta instanco – Leningrada distrikta komitato de KPSU.*

AG: Tiam Mikaelo elektis konvenan enarbaran lokon centon da metroj trans la limo de najbara rajono. Do li plenumis la koncernan ordonon ne okazigi la aranĝon en la planita rajono.

MB: *Certe, tiaspeca ordono ne povus veni de la urba partia komitato, ricevinta precizan komandon de la pli alta partia instanco. La urba partiestro vokis min por anonci absolutan malpermeson pri la tendaro, tujan fermon de nia banka konto kaj konsilon forgesi pri la afero.*

AG: Ĉio estus pasinta nerimarkite, se unu tendarano ne estus malfruiĝinta je unu tago kaj veninta al Tihvin komencante serĉi la tendarlokon kaj... turnante sin al iuj oficialuloj. Nu, en la dua tago de la tendaro ni ekvidis kiel tra altaj herboj en nia direkto moviĝas kelkaj luksaj aŭtoj. Eliris oficial-vestitaj viroj kaj ordonis al ni, ke ni disiru la sekvan tagon. Kaj ili forveturis. Tiam mi kunvokis ĉiujn (ŝajne ĉ. 300 gejunuloj partoprenis) viciĝi kvadrato kaj faris jenajn proponojn: 1. Ni daŭrigu la tendaron malgraŭ ĉio. 2. Organizi babilgrupon, kiu ligos la venontajn estrojn per la plej diversaj paroloj. 3. Bronŝtejn malaperu/kaŝiĝu ie. 4. La ordo kaj disciplino estu laŭeble altaj. La sekvan tagon venis nur du aŭtoj (Volga) kaj la elirintoj miris, ke ni ankoraŭ ne estis disirintaj. En tiu momento ekfunkciis la babilgrupo, kiu respondis ĉiujn iliajn pretendojn kaj ordonojn (en la grupo estis ankaŭ belaj junulinoj...), klarigante kial ni ne disiru ktp.

MB: *Unusola "Volgo", alveninta al la riverbordo en la tria tago de SEJT (do en la oka tago de nia programo, ĉar antaŭe okazis samtempe Paroliga Periodo kaj SEJM-Konferenco), ne povis trafi en la tendaron, ĉar ponto mankis. Do mi, neniom kaŝante min, uzis prameton, konstruitan de ni speciale por la tendara periodo, kaj venis al la aŭto. Tri personoj, krom ŝoforo prezentis sin al mi: la prezidanto de Boksitogorska popoldeputita konsilio, la partiestro de Boksitogorska rajono kaj la ĉefo de la rajona KŜS. Ili riproĉis min pro tio, ke mi anticipu ne petis ilian helpon, kaj diris, ke la tendaro, ne permesita oficiale, devas esti likvidita dum unu tago. Mi respondis, ke tio tute ne eblas, do ili postulis, ke mi prezentu almenaŭ liston de la partoprenintoj. La liston ni faris, sen enlistigo de la personoj, kiuj ne volis tion. Ekzistis neniaj babilgrupoj por ligi la venontajn estrojn, des pli ĉar ili ne plu venis. Sed surborde de la rivero ekdeĵoris ĝis la fino de SEJT milica aŭto.*

AG: La viroj diris, ke se vi ne povas disiri, do almenaŭ obeu la sanitariajn postu-

lojn. Ni promesis elfosi necesejajn kavojn pli malproksime, dividi la amason je grupoj (kvazaŭturistaj) po ne pli ol 20-25 personoj kaj disiri, kvazaŭ apartaj turistaj grupoj umas enarbare. Kaj la viroj forveturis kontentaj. Nu, ni plenumis la ordonon nur pri kako/piso-kavoj, sed ne disiris kaj la programo ruliĝis plu.

MB: *Necesejaj kavoj estis antaŭviditaj kaj pretigitaj jam antaŭ la aranĝo – eĉ kun apuda kesteto da klorkalko por seninfektigo. Pri tio respondecis Staseo Gajdamavičius el Vilno. Aperis eĉ ŝerceto: “Bone scias nur Staseo, kie estas necesejo”. Ankaŭ la turistaj grupoj estis organizitaj ne por bonvoligi la oficialulojn, sed antaŭ la SEJM-Konferenco, okazinta tuj antaŭ SEJT – por ke la alvenintaj diversklubaj novicoj faru veran turistan marŝon pogrupo enkadre de la Paroliga Periodo. Pri tio respondecis spertega turisto Vladimir Gakalenko. Li eĉ preparis por tiu Paroliga Periodo specialan turistan terminaron, publikigitan en la Tendara libro.*

AG: Estis tre pluvema vetero, apudis grandegaj fungoj kaj dikegaj kuloj morde-maj...

MB: *Efektive estis tio. La arbaro estis sufiĉe sovaĝa. Kelkaj tendaranoj raportis pri viperoj, leporoj kaj alkoj, sed Aleksandr Melnikov (Rostov-Don), liadire, sukcesis eĉ alfronti veran urson.*

AG: Kiel membro de la komunista partio Mikaelo ricevis severan riproĉon de la partio, sed post jaro ĝi estis deprenita. Jen kiel la instancoj nervoze reagis al neoficialaj aranĝoj kaj kiel tiu bizara “logiko” de malpermeso kaj permeso funkciis ĉe ni en Sovetunio.

MB: *Kiel dirite, mi estis membro de KPSU en 1974-1989. Mi povas atesti per miaj dokumentoj, ke neniam kaj nenian riproĉon de miaj partiaj aŭ oficaĵaj estroj mi ricevis dum tiu periodo. I.a., kvar tagojn post fino de tiu SEJT mi estis oficvojaĝigita en Moskvon, solvis tie gravan problemon por la fako, kie mi laboris, kaj pro tio ricevis premion de la uzindirektoro.*

ASE, SSOD KAJ LA CETERO

AK: Rilate al la e-istoj Berjoza, kiu kondukis kiel inspektoro kaj kies Eo-konoj estis evidente ne tre profundaj, permesis al si plurajn ridindaĵojn. Pri lia rolo en la UK en Ateno, kien li oficvojaĝis en 1976, eĉ moketis la revuo Esperanto (UEA)! Reage al tio Berjoza konsterniĝis kaj nomis la Eo-movadon parto de la “monda imperiismo” kaj de la “cionismo”, kiel Bronŝtejn memoras.

BK: Ĉio ĉi estas troigo. Rilate la Eo-konojn de Berjoza, efektive en 1976 la ĵus enoficigita SSOD-funkciulo ne povis paroli Esperante. Sed poste li parolis ĝin sufiĉe bone, tiom pli ke tion faciligis lia gepatra lingvo – la moldava/rumana, kiun ankaŭ mi parolas.

MB: *En 1978, dum UK en Varna, kamarado Berjoza posedis kelkajn (eble kvin) vortojn en Esperanto. Sed li perfekte plenumis siajn “respondecajn” taskojn. Ekz., ĉe forveturo de sovetianoj por amika renkontiĝo kun bulgaraj esperantistoj, li ne permesis al ni, kvin leningradaj esperantistoj, partopreni tiun, forpelinte nin el la buso, kun diro, ke li respondecas nur pri la grupo, veninta el Moskvo. Pri aliaj*

“gloragoj” de kamarado Berjoza bv. trovi laŭteman ĉapitron en la “Legendoj”.

ISAEV KAJ ALIAJ

AK: Kiel pritaksi la kontribuon de Evgenij Bokarjov, Semjon Podkaminer? Ĉu Bokarjov interesiĝis esence pri lingvistiko, dum Podkaminer ankaŭ pri historio kaj ideologio?

BK: Bokarjov estis konvinkita e-isto, saĝa interlingvisto kaj aŭtoritata lingvisto. Podkaminer estis aktiva aganto, sed tro politikema. Por mi estis surprize, kial li, kiu pritaksis UEA-n kontraŭsovetia organizo, povis fariĝi honora membro de UEA.

AG: Bokarjov estis vera kaj altnivela sciencisto. Li interesiĝis esence pri lingvistiko kaj pri ĉio cetera esperantisma li volis nur helpi, vidante kiel suferas la esperantismo sub la soveta potenco. Podkaminer estis ekskolonelo kaj socie aktiva personeco. Li estis tute amatora lingvisto, sed tre aktiva pacbatalanto, kaj en kaj ekster la Eo-movado. Li helpis al KŜS-anoj, sed laŭ mia opinio ankaŭ gardante interesojn de Eo kaj e-istoj. Kaj ambaŭ estis fundaj e-istoj.

MB: *Semjon Podkaminer estis persono, kiun ni devas danki por evoluo de la Movado unuavice en Leningrado sed ankaŭ en la landa skalo. Ĉasante informojn por mia romano, nun verkata, mi trovis menciojn pri liaj aktivecoj eĉ en 1922! Mi citu nur unu informon:*

Petrogrado: La 6-an de aprilo en la Ekonomia Teknika lernejo k-do S. Podkaminer faris prelegon pri Esperanto. La gelnantoj akceptis rezolucion pri enkonduko de instruado de Esperanto ekde la sekvanta lernojaro. (Bulteno de CK de SEU, N-ro 5(11) – 1923 jaro)

Jes, li estis filo de sia epoko, tute sovetieca persono, sed tio neniom malpliigas lian valoron por Esperanto-movado. Des pli mi miras, ke Anatolo, diranta ie supre en la intervjuo pri nepra bezono de dokumentaj atestoj por kulpigi iun pri kunlaboro kun KŜS, ĉi-kaze senhezite parolas pri helpo de Podkaminer al KŜS-anoj. Mi esperu, ke Anatolo posedas bezonatajn dokumentojn por sinpravigo.

Konklude mi ŝatus diri:

- a) Min ĝojigas la fakto, ke, malgraŭ publikigo de dokumentoplena historia skizo de Dmitrij Cibulevskij, honestaj “Ne nur legendoj...” de Vladimir Samodaj kaj de miaj “Legendoj...” , pli junaj historiistoj plu serĉas novajn materialojn pri SEJM. Nia junularo ne forgesu la glorajn paĝojn de E-historio.
- b) Estus utila por la historiistoj publikigo de plena kolekto de “Juna Esperantisto”, “Akordo”, “Aktuale”, “Kurte”, “KKK” – de ĉiuj siatempaj SEJM-informiloj. Por kompreno de tiam krea atmosfero estus utila ankaŭ publikigo de Cirkularaj Leteroj, kiujn SEJM-estraranoj/komitatanoj aktive interŝanĝis, pridiskutante la plej gravajn problemojn. Sed tio estas pli-malpli privata afero – eble iu el tiamaj aktivuloj ne ŝatus... Do ni atendu. Post 30-40 jaroj mi pretos publikigi ĉion. Se mi ĝisvivos.

Mikaelo Bronŝtejn (Tihvin)

HISTORIO KAJ NunTEMPO

*Dum tuta viv' serĉata estis ver',
Erarojn faris mi sur nia Ter'.
Komprenis ĉion antaŭ lasta limo –
L' eraroj estis nome ver' kaj vivo.*

Rasul Gamzatov

La artikolo en *REGo*, № 6 (49), kiu estas kompilita de la sviso A.Künzli, verŝajne, estas la plej interesa el la publikigitaj dum la tuta pasinta jaro kaj tre detale informis pri E-vivo en la 60-aj kaj 70-aj jaroj en USSR. Ĝi ĝojigis min kaj, samtempe, malĝojigis. La ĝojo okazis pro tiu kialo, ke multaj novaj esperantistoj konatiĝos kun tiama tempo kaj E-vivo, sed la malĝojo estis pro alia kialo: kial ĝin ne skribis iu nia samlandano?

Fine de la sama numero de *REGo* vi povas vidi liston de revuoj, kiujn eblas aboni en Rusio. Entute en la listo estas 14 titoloj kun la suma abonkosto je 8540 rubloj; ĉiu scipovos kalkuli mem – unu titolo kostas averaĝe ĉ. 610 rublojn. Ĉu rusianoj reale povas aboni pli ol unu titolon? Mi dubas!

En la artikolo ekzistas kritiko kontraŭ oficistoj de SSOD, sed ili eklaboris jam post fondo de ASE, kaj, sekve, ilian agadon ne eblas ligi kun la 60-aj kaj 70-aj jaroj kaj SEJM¹. Mi mem esperantiĝis en la plej lasta jaro de tiu periodo, kvankam mia naskiĝdato situas ĝuste inter naskiĝdatoj de la menciitaj amikoj. Mi ekposedis E-on jam en matura aĝo kaj, certe, ne povas paroli pri mia junulara agado.

Nuntempe triopo – mi aligas min al Boris kaj Anatolij, ĉar ni estas preskaŭ samaĝuloj – revas pri UK en Moskvo; ja nia vivo ne estas senfina. Mi kredas, ke ĉe planata moskva kongreso eĉ usonano-rusiano Boris vizitos Rusion por kongresumi. (Sur la fotoĵo estas videblaj rusianoj – tiamaj sovetianoj – dum la UK en Varsovio en 1987). La ttt-ejo de REU en februaro 2008 donis jenan informon: “*Moskvaj aktivuloj sukcesis gajni subtenon de la Moskva registaro pri invitado de Universala Kongreso de Esperanto al Rusio en 2009. Momente estas atingita la principa konsento kaj la proponon, prezentitan nome de REU, subskribis la urbestro Jurij Lujkov*”.

Dume la propono de moskvanoj ne estas akceptita de UEA. La sekva UK okazos en pola urbeto Bjalistoko, poste – en Kubo... Ĉu la jaro 2011 estos oportuna por ni? Sed estus pli bone proponi al UEA la jaron 2012, kiam okazos la 125-jariĝo de la lingvo. Mi speciale ne skribis fine de la frazo la vorton *Esperanto* pro tiu kialo, ke mi mem ofte hipoteze min demandas: ĉu L.Zamenhof partoprenus en

¹ Tamen la simulfunkciaj respondecaj sekretarioj de la E-Komisiono ĉe SSOD oficis jam ekde la 60-aj jaroj. (La red.)

nunaj UK-oj? Mi kredas, ke UK-ojn en la urboj Bjalistoko kaj Moskvo li nepre vizitus, ĉar volus refoje vidi ilin, sed ege dubas pri liaj vojaĝoj al ceteraj UK.

Traleĝinte la alineon, multaj atakos min kaj diros, ke mi estas kontraŭulo de IL-o! Vi eraras, ĉar mi estas adepto, sed, mi volus diri, se iu inventaĵo estas bona, tiam necesas kulpigi la aplikantojn; kaj, male, se la aplikantoj (legu: ni) estas bonaj, tiam la inventaĵo estas fia. Nome pro tio D-ro Esperanto tuj (mi daŭrigas la hipotezon) ekkreus novan Inter-Landan ilon, diskrete pensante pri sia kulpo en la kreado de E-o. Kaj ĉi tie mi volus montri al vi la versaĵon de R.Gamzatov, eldirante tia-maniera mian rilaton al la Majstro:

Bronzaĵoj kaj kupraĵoj inter ni –
Gvidantojn poreterne oni muntis.
Al tiuj monumentojn farus mi,
Post kies ago ies sang' ne gutis.

Se temas pri invito de UK en nian landon, tiam ni nepre relegu la frazon de nuna germanino L.Karpunina, kiu post la roterdama UK skribis en *REGo* № 5 (48): *“Kompreneble, tio estas nur kelkaj aspektoj, sufiĉe subjektivaj, sed ni kredas, ke ne nur ni, ankaŭ kelkaj aliaj, ne plu ŝatus partopreni UK-ojn. Tro negativa estas bilanco: multe da elspezita mono, multe da malagrablaĵoj kaj malmultaj klerigoj, pozitivaj kaj vere interesaj okazaĵoj”*.

Partoprenintoj de la MEM-Konferenco en Volgogrado (1986), kiu okazis antaŭ la UK en Varsovio, akiris agrablajn insignojn, kiuj estis produktitaj por la Konferenco pere de SSOD. Al la jaro de E-centjariĝo estus bone produkti en USSR specialan insignon, ekpensis mi kaj ellaboris projekton de ebla insigno. Mi montris la projekton al SSOD-estraro kaj ricevis pozitivan decidon. Krom tio mi persone kontaktis estrojn de la fabriko, kiu produktis la insignojn por la MEM-Konferenco, kaj pridiskutinte diversajn detalojn de produktado, trovis pozitivan komunan decidon. Tamen mia ĝojo ne estis longa, ĉar poste al mi oni telefonis el SSOD kaj ridete informis, ke iu telefonis el Moskva Centra E-Klubo (MCEK) kaj demandis: “Ĉu SSOD funkcias sub Surnakin? Kial li ne informis MCEK-anojn pri sia plano?” Vole-nevole mi devis viziti la klubon, pensante ĉe tio, ke estas bone, ke ĝi funkcias en Moskvo, sed ne en Siberio. Mi demonstris la projekton al 8-10 esperantistoj kaj ili eldiris opinion pri taŭga varianto. Tamen en SSOD jam oni postulis oficialan informon, sed tiutempe D.Perevalov troviĝis eksterurbe kaj la projekto estis ĵetita en keston – tia estis “esperantista” etoso.

Mi volus demandi esperantistojn: “Ĉu E-o estas somera lingvo kaj ni silentu dum aliaj sezonoj?” Certe – ne! Se ni deziras evoluigi ĝin, ni agadu en ĉiu tago de jaro, kaj ĉe ni, en nunaj cirkonstancoj, ekzistas bonega rimedo je plenumigado de niaj celoj aŭ plano: Interreto. Jen kiel informis la amiko V.Kudrjavcev (Jekaterinburg) en 2005 post la japana Landa Kongreso: *“La kongreso fakte diversmaniere imitis UK-ojn. Sed ĝi havis ankaŭ specifajn trajtojn. Ekzemple dum ĝi, difference de niaj REU-kongresoj, ne okazis longdaŭra raport-reelekta parto, ĉar balotoj estis faritaj perrete kaj koresponde jam antaŭ la kongreso kaj en tio partoprenis ĉiuj membroj de la landa organizaĵo”*.

La plej amasa E-tendaro, en kiu mi partoprenis, estis BET-23 en Litovio – la suba foto informas pri ĝi, – kaj ĝi ĝuste klarigas, ke situacio en Ĉebaltujo estis pli taŭga por similaj renkontoj. Laŭ mi en la Tendaro partoprenis pli ol 300 personoj, kaj ĝi estis bonege organizata. Inter organizantoj aktivis, sendube, litovoj kaj

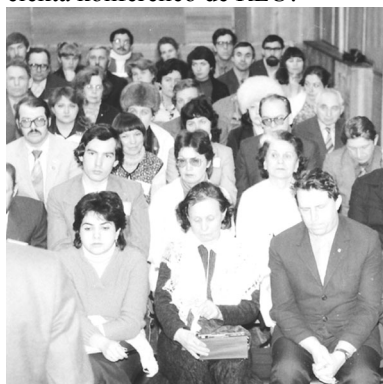
P.Jegorovas estis inter la plej aktivaj. Mi opinias, ke G.Kokolija ne forgesis nian konkuradon pri korbopilko inter du teamoj: ĉebalta kaj ĉiuj ceteraj. Mi menciis pri korbopilko entute ne hazarde, ĉar post tiu tendaro mi nomis – por mi – la amikon Povilas kiel “Sabonis de E-o”. Apude vi povas vidi komunan foton de BET-23 en Litovio.

Traflugis pli ol 25 jaroj kaj nun, kiam Povilas, agente grupe kun siaj samlandanoj, scipovis organizi bonegan E-movadon en Litovio, aranĝi la UK-90 en Vilnius, inviti eksterlandajn ĵurnalistojn senpage partopreni en la fak-kongreso, mi diru, ke mi eraris pri mia kromnomo, ĉar nun mi dirus iomete aliamaniere: “Sabonis estis Jegorovas de korbopilko”. Tamen dume en Rusio mankas tiu organizanto aŭ -antoj, kiel Povilas, kaj forta organizo, ĉar la plej lasta novaĵo en la REU-ttt-ejo aperis pli ol 100 tagojn antaŭ la Novjaro (17.09.2008), kaj poste – silento!

Mi loĝas en Esperantujo preskaŭ dum 30 jaroj kaj nun povas konstati, ke la situacio en E-vivo ne ŝanĝiĝis. En soveta tempo ekzistis kvazaŭ ŝerco pri agado de ASE ĉe SSOD: “Ili povas, sed ne deziras”. Nun eblas diri aliamaniere: “Esperantistoj deziras, sed ne povas”. Mi bonege memoras la vortojn de aktoro Rolan Bikov, kiu en perestrojka tempo diris tiel: “Ni ne petas Monon, ni petas Liberon”. Ĥodiaŭ ni estas liberigitaj, sed dum kontaktoj kun la moskva urbeŝtaro temis – laŭ informo de REU – pri “*transformo de la politika decido en konkretajn garantiojn kaj konkretajn ciferojn de la financa subteno*”.

Nuntempe apartaj aktivuloj klopodas aktivigi esperantistojn, sed se ili deziras – mi mem subtenas ilin – ekagadi pli fruktodone, tiam ili havu planon, sed tamen nuntempe planado ne estas populara, kaj ĉiuj preferas agadi laŭ merkata sistemo. Precize antaŭ 25 jarojn en Apudmoskvo estis organizita la Unua Labora Renkonto (LR), kaj tiam ni – klubestroj kaj aktivuloj – pridiskutis tiaman situacion kaj planis... Mi ne parolu pri tiama plano, ĉar la tempo jam forflugis, sed ni amase diskutis pri plana agado, varme kunsidinte en vintra tempo. Poste estis la dua LR

kaj silento pro la perestrojko kaj reformado de tuta lando; kaj ni nuligis ASE, re-fondante SEU. Nune, dum someraj tendaroj, ĉe varma temperaturo, ĉiuj preferas ripozi kantante, dancante, naĝante... Tiel pasintjare ne okazis, pro iuj kialoj, eĉ re-lekta konferenco de REU!

Sur la fotoĵo videblas la partoprenintoj de la unua LR, kiam ni kunsidis apudmoskve. En unua vico estas videblaj geesperantistoj, kiuj kvazaŭ dormas, – ne, tio estas nevidantoj. Tamen estas videblaj nunaj REU-estraranoj kaj aktivuloj: V.Seguru, V.Bespalov, B.Zozulja kaj aliaj. La fotoĵo estas farita dum kunsido ene de ejo, ĉar vintra sezono malebligis naĝi, tamen ni – en vespera tempo – kantis kaj dancis, domaĝe sen naĝado.

En ordinara vivo oni taksas ies agadon post 100 tagoj, tamen post lasta novaĵo de REU traflugis pli ol 105 tagoj ĝis la Novjaro, sed ekzistas nur silento. Se ni tre ofte parolas pri “fina venko”, tiam ni sciu, ke ĝi okazos ne kiam ni ricevos ion aŭ preskaŭ ĉion de landestroj, sed kiam ili petos ĉe ni nian IL-on – la lingvon de la Majstro L.Zamenhof. Sekve ni pripensu ĉion dum tutaj sezonoj, ĉar E-o ne estas iu “somera lingvo”.

Antaŭ du jaroj mi verkis libreton pri E-vivo, kiu estis kelkoble pli ampleksa, ol la nuna artikolo, kaj tiam mi ekkontaktis kun Andreas, ĉar unu spertulo eldiris al mi opinion: “Estus pli bone kolekti opiniojn el diversaj landoj”. Post la rekomendo, mi turnis min al du eŭropanoj (unu inter ili estis Andreas) kaj al du azianoj, planante ellabori komunan libron pri E-vivo. Sed nur sola aziano subtenis min, dum la aliaj ne eldiris siajn pozitivajn decidojn.

Mi demonstras la tabelon, kiu vekos vian intereson, precipe ĉe moskvanoj, kiuj iniciatis la UK-on en Moskvo ĉe ebla varianto en 2011. Mi elektis por la tabelo landojn, kiuj iumaniere estis ligataj kun Rusio (Finnlando kaj Pollando), landojn en kiuj jam estis organizataj UK-oj (Kubo, Litovio, Nederlando kaj Svislando), Brition kun ĝia angla lingvo kaj nian eksan Sovetunion, en kiu aperis kaj ekfunkciis SEJM. Kompilante la tabelon mi prenis la ciferojn pri loĝantaro el Interreto, la ciferojn pri kvanto de membroj de Landaj E-Asocioj – el la Jarlibro de UEA-2008. Konatiĝu kaj pripensu...

En eksa USSR

lando	loĝantaro (milionoj)	asociaj mem- broj	proporcio (mem- broj por 1 miliono)
Rusio	142	400	2.82
Britio	60.4	481	7.96
Kubo	11.4	100	8.77
Pollando	38.6	820	21.24
Svislando	7.5	170	22.67
Nederlando	16.4	404	24.63
Finnlando	5.2	400	76.92
Litovio	3.5	960	274.29
USSR	250	13700	54.8

agadis pli ol 13700 esperantistoj, kiuj, dank' al Boris Kolker kaj Anatolo Gončarov, ellernis la lingvon kaj aplikis ĝin, kontaktante eksterlandanojn, kvankam en tiu tempo ekzistis obstakloj por tio. Kie estas nun tiuj miloj da esperantistoj, kiuj loĝis en tiama USSR, ĉar proksimume 9 miloj loĝis en RSFSR? Ĉu ili forlasis nin, mortinte? Ne, ili pli amase deflankiĝis de E-vivo pro diversaj kialoj. Ni unuavice kolektu ilin kaj poste ekagadu komune en diversaj branĉoj de E-vivo laŭ fakaj asocioj. Nuntempe, simile al la fama filmo de Leonid Bikov, en la batalon devas iri “olduloj”, ĉar sen ili junuloj trovos proprajn rastilojn.

Pri kiu moskva UK povas temi en la situacio, kiam nur 400 membroj agadis kadre de REU en 2008? Pli ĝuste ne agadis, sed aliĝis, ĉar inter tiuj nocioj ekzistas grandega diferenco. Laŭ mi, esperantisto estas persono, kiu posedas la lingvon kaj kvanto de esperantistoj estas grandega – proksimume 10 milionoj, sed nur eta procentaĵo inter ĉiuj estas aplikantoj de E-o, kaj ĝuste ili estas esperantismistoj.

Nuntempa situacio en la lando ege koincidas kun alia versaĵo de R.Gamzatov, kiu estas videbla apude – ĉu Rasul ne pravas?

Pli frue estis bezonata gest' aŭ vort',
Kaj milion' da homoj eklaboras.
Nuntempe regas nur kriad' per tuta fort',
Domaĝe – iujn farojn mi ne vidas.

Sur la lasta fotoĵo estas videbla la nuna REU-prezidanto Andrej Grigorjevskij, sed mi ne povas diri, ke li, kaj ankaŭ la aliaj aktivuloj, agadas laŭ Sabonis-a metodo, ĉar diferenco en proporciaj kvantoj de esperantistoj inter Litovio kaj Rusio estas preskaŭ 100-obla. Dume en la landa Esperantujo oni ne sukcesis trovi ĝustan vojon aŭ padon; kiam tio okazos, mi diros: “Laŭ ĝusta vojo vi paŝadas, karaj kamaradoj, sinjoroj, amikoj”.

Por la fino mi prezentu originale verkitan tekston de la versaĵo “La Nova sento”:

Nia lingvo parte maturiĝis,
Barierojn lingvajn detruante:
Rondo familia pligrandiĝis,
Kaj popoloj kantas Esperante.

Sed, domaĝe, cel' ne atingita
Kaj ne helpis nia lingva ponto:
Forte staras dume mont' granita,
Ne videblas pura horizonto.

Gut' malgranda estas bagatelo,
Sen aktiva ag' de esperantoj:
Se sur niaj brustoj verda stelo –
Estu ni obstinaj batalantoj.

Post semad' konstanta sen akvumo
Semoj velkis sub plorado nia:
En rezulto nun restiĝis fumo,

Informanta nur pri l' ago pia.

Dubemuloj! For de vojo nia,
Se ĉe vi ekzistas abomeno
Al internacia lingv', al nia –
Soci-politika fenomeno.

Flugas kvazaŭ astro nova sento:
Ĉesu ni agadon de gvidistoj...
Por amikoj, jam en ĉi jarcento,
Ni fariĝu esperantismistoj!

Feliĉan Novjaron!

*Amike via, esperantisto kaj esperantismo,
Anatolij Surnakin (Moskvo)*

ĜUSTIGOJ KAJ DUBOJ

Legante la fascinan artikolon (REGo № 6(49), p. 1-24) pri nia historio, kies grandan parton mi mem partoprenis, mi certe rimarkis plurajn korektindaĵojn: ja tiom ampleksa teksto, en kiu temas pri eventoj, okazintaj antaŭ jardekoj, ne povis aperi sen misaĵoj. Mi ĉi tie ne emfazu neprecizan uzadon de terminoj (Statuto/Regularo, Estraro/Komitato ks), sed atentigu pri pli interesaj momentoj.

P. 2: "... almenaŭ 18 milionojn da membroj de la sovetia KP...". Tiu stranga cifero 2,5-oble superas la faktan: laŭ "Ежегодник БСЭ" (Jarlibro de Granda Sovetia Enciklopedio), 1957, p.9, je la dato de la 20-a Kongreso KPSU havis 6 795 896 membrojn kaj 419 609 kandidatojn.

Sampaĝe: "... dum la 49a Universala Kongreso de Esperanto en Hago la tiama prezidanto de TEJO Humphrey Tonkin...". La biografio de Tonkin estas bone konata. En 1964, kiam okazis UK en Hago, li en TEJO nur estraranis, prezidanto li estis en 1969-71.

Sampaĝe: "... Marija Vaŝĉinina...". La familinomo estas prezentita erare. Temas pri Marija Vaŝĉiŝina, unu el ĉeforganizintoj de SEJT-11 (Karpatio, 1969).

P. 5: "Kiam en SEJM-estraro aperis Viktoro Aroloviĉ, ... mi kaj aliaj fidis lin ĉefulo pri la statuto". Mi eniris la Komitaton en 1970. Tiutempe SEJM jam vivis laŭ la Regularo, jaron pli frue proponita de Vitaŭtas Ŝilas kaj aprobita de la Konferenco (tiam nomata Seminario). Tiu Regularo ekzistis ĝis 1976, la intertempaj amendoj estis ne esencaj kaj ne tuŝis la alineon pri celoj de SEJM. Iujn amendojn ja proponis mi, tamen proprainiciate, ĉi-rilatan komision de la Komitato mi ne memoras.

Sampaĝe: "... post la fondiĝo de SEJM pasis jam pli ol dek jaroj...". Tiuj vortoj atribueblas ne al la Regularo de 1969, sed al tiu de 1976, kiun kompetente preparis studento pri juro Povilas Jegorovas. Vere, mi tiam estis prezidanto de SEJM, sed speciale pri la Regularo ne okupiĝis, mi povis nur superrigardi la laboron de Povilas: ion konsili, ie ĝustigi, ne pli.

Sampaĝe: "Ni ja tute ne propagandis la sovetian ideologion...". Ĉi tie Anatolo Gonĉarov misprezentas la deziratan kvazaŭ la realan. Foliumante la informilojn de

SEJM, oni trovos kaj materialojn pri jubileo de Oktobra Revolucio, kaj informojn pri klubkunvenoj dediĉe al vica partia kongreso, kaj proponon sendi gratulojn okaze de la 70-jariĝo de L.I. Breĵnev, ks.

P. 6: “... *SEJM-periodo 1964-87...*”. Evidenta preseraro, devas esti 1964-78.

P. 10: “*La lasta decidis informi CKon de KPSU*”. Ĉu tio vere okazis? Ja partiaj funkciuloj de regiona nivelo principe estis memsufiĉaj por malpermesi la tendaron: tiel agi estis por ili pli sekure ol konsulti Moskvon, riskante ricevi malagrablaĵojn ankaŭ por si mem. En la nuliga letero de Novosibirska Organiza komitato temis nur pri “superaj instancoj”, sen konkretigo. Mi esperas, ke Vladimir Sibircev bonfartas kaj povos klarigi la demandon.

Sampaĝe: “... *du monatojn antaŭ la tendaro mem ni eksciis pri la malpermeso*”. Fakte restis ne du monatoj, sed nur ĉ. tri semajnoj: la tendaro komenciĝis la 15-an de aŭgusto, sed pri la malpermeso ni informiĝis ĉ. la 20-25-an de julio.

Sampaĝe: “*Feliĉe ekzistis fototelegramoj. Do, mi Eo-lingve rapide konsiliĝis kun la SEJM-estraranoj...*”. Mi dubas pri tio: mi tre zorge konservas la ricevitaĵn korespondaĵojn, en kronologia ordo kaj kun numeroj, do estis facile konvinkiĝi, ke mi tian telegramon ne ricevis. En tiamaj leteroj de aliaj komitatanoj estas menciata neniu telegramo de Anatolo. Krome, laŭsituaĉie alarmi devis ne li, kiu en la agad-jaro 1971/72 eĉ ne estis komitatano, sed la prezidanto de SEJM – efektive, Boris Kolker tiaspecan cirkuleron sendis.

Sampaĝe: “... *la moskvanoj kun boteloj (certe brandajj)...*”. Estas ĉarma la certeco de Anatolo pri la enhavo de boteloj, el kiuj li ne trinkis. Tamen se la epizodon devus priskribi mi, senpera partopreninto, mi menciis unu botelon da vino, kaj la vorton “certe” mi ne aŭdacus uzi: ja pasis 3,5 jardekoj...

P. 12: “... *Helsinki-procezon de KSCE...*”. Kion signifas la mistera siglo? En la listo de mallongigoj fine de la artikolo ĝi mankas.. Mi povas nur supozi, ke tio estas siglo ne Esperanta, sed alilingva, kiajn oni evitu uzi senglase. Kredeble en Esperanto tio devus esti KSKE (Konferenco pri Sekureco kaj Kunlaboro en Eŭropo).

P. 14: “... *Ŝanina, kiu sekvis Berjozan en 1983 al la posteno de la respondeca sekretario de ASE...*”. Lidija Jevgenjevna Ŝanina (*1934) oficiale ekpostenis nur 25.04.1985 (Informbulteno de ASE, № 4-5 (53-54), p. 1).

P. 19: “*Ilia tasko estis ĉefe, ke la membroj de la grupo ĉiam restu kune, sub observado, kaj ke ili ne iru ien ajn memstare ktp*”. Laŭ mia (vere, modesta) sperto mi povas juĝi, ke oni emas iom demonigi tiajn funkciulojn. En 1978, kiam nia granda grupo partoprenis UK-on en Varno, ni havis tempon por tute liberaj promenadoj, kaj la “observisto” neniel bridis tion. Eĉ pli: iutage oni anoncis, ke ĉiuj grupanoj forlasu la kongreson por veturi al iu aranĝo de Bulgara-Sovetia amikec-societo. Sed mi ne volis preterlasi kongresan programeron, kiu min interesis. Kvankam pli spertaj amikoj avertis min pri eventuala risko, mi tamen restis en la kongresejo. Mi ne scias, ĉu mia foresto estis rimarkita aŭ ne; ĉiukaze post tio neniu min eĉ riproĉetis.

Sampaĝe: “*Mi mem vigle memoras tiun emociplenan konferencon en Moskvo, dum kiu SEU estis restarigita, printempo 1989*”. Tiuj, kiuj scias ke la restarigo de SEU okazis ne printempe, sed en januaro, povas demandi: Ĉu vere la memoro de

Andreas Künzli estas tiom vigla?

P. 20: “... kelkaj juddevenaj samideanoj (krom ... ankaŭ ... k.a.)...”. Bedaŭrinde, ne estas menciita rekte, sed kaŝita sub “k.a.” la nomo de Danielo Kolker – la ĉeforganizinto de la 5-a SEJM-Konferenco (Zaporojje, 1971), multjara gvidanto de la E-klubo en Zaporojje (kun la ŝercprovoka nomsiglo ZEK) kaj talenta poeto. Li kvazaŭ restis en ombro de la famego de sia kuzo: nun, renkontante la nomon Kolker, ni preskaŭ ĉiam pensas pri Boris. Sed en la SEJM-tempo ni ĉiufoje precizigis, ĉu temas pri B.Kolker aŭ D.Kolker.

Sampaĝe: “*Por ne kompromiti Eon, oni preferis silenti pri judaj aspektoj en tiu movado, kiel tabuo*”. Mi tian tabuecon ja sentis intuicie, kaj pro tio ekz. admonis en tendaroj, ke oni evitu kanti la judan kanton “Tum-balalajka”: ja ĝuste tiaj senkulpaj kantetoj povis esti prakaŭzo de raportoj pri “cionismaj provokoj” en E-medio sur la tabloj de SSOD-, KPSU- kaj KŜS-funkciuloj. Espereble veteranoj de niaj tendaroj, traleginte la artikolon, komprenos kaj pardonos mian tiaman rigoremon – samkiel mi komprenas kaj pardonas ilian tiaman naivecon.

Sampaĝe: “... tiu artikolo aperis samnumere kun recenzo...”. Boris mildigas la situacion: la du recenzoj aperis ne simple samnumere, sed apude, unu sub la alia, kio por SSOD-anoj estis jam neeltenebla ŝoko.

P. 23: “... prezidantis SEJM-on dum kelkaj jaroj kaj poste revene ankoraŭ jaron”. Fakte Anatolo postpaŭze estis SEJM-prezidanto ne dum unu, sed dum du jaroj (1972-1974). La eraro evidente ripetas tiun en la libro de Cibulevskij “SEJM. Historia skizo” (Moskvo: Impeto, 1994), kiu miskredigas (tabelo “Komitato de SEJM en la jaroj 1969-73”, p.22), ke en 1972-73 prezidanto de SEJM plu estis B.Kolker.

La erarojn de tiu libro mi analizis en la artikolo “Por historio sen mitoj kaj blankaj makuloj”, publikigita en suplementa parto (p. 353-356) de la samaŭtora libro “ASE. Historiaj notoj” (Ĥarkiv, 2000). Al ĉiuj, kiuj studas SEJM-historion laŭ la libro de Cibulevskij, mi rekomendas konatiĝi ankaŭ kun la menciita artikolo.

Viktor Aroloviĉ (Moskvo)

CETERO – NUR LITERATURO

La jubilea, 25-a Internacia Festivalo (IF) okazis en la kutima tempo inter la 27-a de decembro 2008 kaj 3-a de januaro 2009 en Düsseldorf. Luksa junulara kunveno ĉe borde de Rejno afable akceptis ĉ. 160 geesperantistojn el 22 landoj, venintajn por la Novjara semajno.

Sendube, la semajno estus agrabla eĉ ĉe la tradicia IF-programo kun klerigaj prelegoj kaj ekskursoj, distraj promenoj en la belega urbo, vesperaj koncertoj kaj la Silvestra nokto. Ja plejmulto de IF-familio, kunvenanta por jarfino dum pluraj jaroj, alvenas ĝuste por ĝui semajnan restadon en la kutima amika rondo. Ĉiujare du aŭ tri dekoj da novvenintoj tute simple enkirliĝas en tiun rondon. Kelkaj el ili kaptas la esencon kaj venas refoje sekvantjare por kunĝui la ekŝatitan programon, kelkaj ekserĉas ion pli konvenan por si. Sed ĉi-foje la programo estis ne tute ordinara.

Unue, ĉar pasintjara unuafoja provo organizi enkadre de IF Internacian Vintran

la festa torto

Universitaton (IVU) montris sin pozitiva, do IVU funkciis ankaŭ ĉi-jare kun tri enhavoriĉaj kursoj. Prof. d-ro Amri Wandel (Israelo) prezentis la kurson “Teleskopoj: niaj okuloj al la Kosmo”, kiu enhavis ankaŭ praktikan parton kun uzo de vera astronomia teleskopo por spekti planedojn kaj astrojn. Prof. d-ro Renato Corsetti (Italujo) verve kun abundaj ekzemploj gvidis la kurson “Lingvistikaj observoj pri kelkaj trajtoj de Esperanto”. Dipl. inĝ. d-ro Eugen Macko (Germanio) prelegis pri evoluo de naciaj ideologioj ĉe mezeŭropaj popoloj.

Due, ĉar ĝuste en Düsseldorf okazis debuto de nova Esperanto-ekzameno. Unuafoje ok personoj havis la ŝancon ekzameniĝi pri lingvoscio (3 personoj en la nivelo B2, kaj 5 – en C1), konforme al la normoj de KER (Komuna Eŭropa Referencokadro).

Trie, ĉar aro da proponataj programeroj estis eksterordinare abunda. Ĉiu el tri dumtagaj sesioj – unu matena kaj du posttagmezaj – vokis la IF-anojn per kvar aŭ eĉ kvin samptempaj aranĝoj. La konkurenco estis streĉa, sed ĉiu el prelegantoj, kursgvidantoj, promenorganizantoj ricevis sian publikon. Alia afero – ke tiuj kompatindaj ergvidantoj mem ne havis rajton elekti. Ekzemple, ĉu mi, preleginta pri la mondoj de fratoj Strugackij samtempe kun prelego de Tatjana Loskutova pri Nepalo, plendu, ke ŝi ricevis pli da aŭskultantoj? Tute ne, ĉar ankaŭ mi volonte aŭdis pri Nepalo! Sed ni faris nian laboron, kaj, evidente, ambaŭ publikoj restis kontentaj pri la farita elekto.

Kvare, ĉar la vesperajn programojn krom la tradiciaj vesperoj – Interkona kaj Internacia, krom du koncertoj – de la fama bardo Ĵak Le Puil kaj de kelkmonate turneanta en Eŭropo argentina kantisto Ale Cosavella, okupis ankaŭ la Jubilea vespero, ne tro ofte okazanta pro kompreneblaj kaŭzoj, kaj la Armena vespero, neniam antaŭe okazinta simple pro manko de armenoj. Notindas, ke la unua, magie aranĝita de Triksini kaj la dua, garnita per bildoj, dancoj kaj kantoj – ambaŭ krome enhavis konsumeblajn frandaĵojn. Dum la Jubilea aperis verdstelaj trietaĝaj tortoj, kaj ĉiuj vesperanoj levis pokalojn kun ŝaŭmvino je prospero de IF kaj je sano de dek du ĉeestantaj veteranoj, partoprenintaj la unuan IF en 1979. Dum la Armena sur la regaltablon venis famaj konjako kaj vinoj, viandaĵoj kaj dolĉaĵoj el la kaŭkazia respubliko.

Kaj kvine, plej loge por mi, ĉar la kadra temo de IF ĉi-foje estis “Literaturo” – kun reale valoraj kaj abundaj internaciaj kontribuoj.

Christiane Oetter (Germanio) rakontis pri Rose Auslander; sekvatage okazis promenvizito al la tombejo en Düsseldorf, kie estas la tombo de la poetino. Karine Arakeljan (Armenio) prezentis superrigardon pri armena literaturo en Esperanto. Tacuo Huĝimoto (Japanio) parolis pri la antaŭjarmila rakontaro “Genĝi” kaj pri multe pli moderna verkisto Dazaj-Osam, kies centjariĝon oni celebros en 2009. Ridegeksplodoj sonis jen kaj jen el la salono, kie Josef Ŝemer (Israelo) prelegis pri la unika juda humuro. Claude Nourmont (Luksemburgio) aranĝis kaj gvidis

prezenton pri la vivo kaj verkoj de Claude Piron. Armela kaj Ĵak Le Puil (Francio) malkaŝis siajn spertojn pri literatura traduko.

Digne garnis la kadrano temon tri aŭtoraj horoj – la mia, de Ĵak Le Puil (Francio), kaj de Anna Löwenstein (Italio); la lasta vere estis la plej furora, ĉar la aŭtorino prezentis sian novan verkon “Morto de artisto” – la romano ĵus aperis, kaj konvena stoko estis venigita tuj el belgia presejo speciale por la prezento.

Podia diskuto “Esperanto-literaturo: de kie kien?” okazis kiel vigla interŝanĝo de opinioj inter la podianoj (Anna Löwenstein, Tacuo Huĝimoto, Ĵak Le Puil, Mikaelo Bronŝtejn, Paul Peeraerts) kaj la publiko pri la vojo kaj problemoj de nialingva literaturo en la vastega literatura mondo.

Plensukcese kaj atentokapte pasis la kvizo pri Esperanto-literaturo; la ĉefan valoran premion – stokon da libroj kun aŭtografaj de la aŭtoroj gajnis per siaj scioj Edmond Plutniak (Francio).

kantas Ĵak Le Puil

Enketado de IF-partoprenintoj pri iliaj literaturaj preferoj donis rezultojn tre interesajn kaj meditigajn, kiuj indas apartan analizon, iom poste farotan.

Estus maljuste ne menciigi enhavoriĉajn programerojn ekster la kadra temo. Pli ol dudeko da tiuj sukcese pasis dum la IF-semajno. Min persone plej forte impresis rakonto de Anna Löwenstein pri la virtuala mondo de “Dua vivo”. Tuj ĉe la rakonto stariginte skajpkontaktan kun Emilio Cid el Brazilo, ŝi (fakte, ili kune) ekskursigis nin en tiu virtuala mondo, montrinte kiel oni povas tie vivi aktive: instrui, babili, promeni kaj eĉ festi. Tre interesan prelegon prezentis d-ro Ulrich Lins – pri TEJO en la ribela 1968. Mi kun iom da honto konfesu, ke nur du pliajn mi sukcesis viziti pro ĉiutaga mia engaĝiteco en la kadra temo.

Sed ja jes: mi partoprenis la tradician tuttangan ekskurson – ĉi-jare al la Trilanda Angulo, kie limas Germanio, Belgio kaj Nederlando, kun aparta atento al ĉarma urbeto Aachen. Kaj ne malpli tradician ĉiuvesperan bierumadon-kantadon en Knajpo, kie kun Sergeo Straŝnenko el Riga, helpata de kantema areto, mi trakantis la tuton de “Oraj kantoj” plus amason da rusaj, ukrainaj, polaj, hebreaj... Kompreneble, mi ne preterlasis ankaŭ la Silvestran balon kun la tradicia polonezo kaj bonvenigado de la nova jaro, laŭvice venanta al diversaj horzonoj. Eĉ tiu bonvenigado estis pli intensa ĉi-jare. Ĉar pli multis reprezentantoj de la horzonoj, sekvis unu la alian japana, armena, rusa (moskva), latva-litova-israela, mezeŭropa, brita kaj kanada novjaroj; ĉiu el ili revokis tostadon, gratulojn, interkisiĝon – ĝis la mateno...

Dum la tradicia plilongiga tago, la 3-an de januaro pli ol trideko da restintoj ĝuis ekskurson al Wuppertal.

Bedaŭrindas, ke en la 25-a Internacia Festivalo partoprenis nur ok rusiaj esperantistoj – el Ivanovo, Maĥaĉkala, Peterburgo kaj Tiĥvin.
Por la fino mi ŝatus prezenti la tekston de mia porjubilea kanto:

IF-jubilea

Ni vivis tute dise sur la Ter',
Kun revoj pri fidela amikaro.
Nin kunvenigis foje nia lingvo de l' esper'
Ĉesojle de proksima Nova Jaro.
Tumultis ĉirkaŭ ni la vanta mond',
Al nekaptebla paco sopiranta.
Ni la unuan paŝon firme faris al estont'
En la amika rondo esperanta.

Denove la jarŝanĝo
Nin kunvenigas, do
Ĉe niaj rememoroj
Denove ni varmiĝas.
Kaj scias ni ke ni ne maljuniĝas en IF –
Nur maturiĝas.

Laŭ sia voj' kutima ĉe la Sun'
La Ter' maljuna vican rondon faris.
La tagojn ni akcelis ekde veno de l' aŭtun'
Kaj al renkonto nova nin preparis.
En la valizoj prete por donac'
Intermiksiĝis kantoj kaj bombonoj,
Kaj pledis tutsincere ni pri la tutmonda pac'
Por renkontiĝi kun amikoj bonaj.

Refoje nin la reciproka am'
Alvokas nun kunveni por jarŝanĝo,
Ofertojn luksajn por ni antaŭvidas la program',
Do senenua estos la aranĝo.
Gvidoroj ĉe la alta politik'
Alvenos trakte al la paca temo,
Kaj ili ne militos, certe, dank' al ni, amik',
Ĉar inter ni ne eblas militemo.

La 26-a Internacia Festivalo okazos en la sama periodo inter 27.12.09 kaj 03.01.10 en la mezepokeca bavara urbeto Nordlingen.

Mikaelo Bronŝtejn (Tiĥvin)

Novjara anĝelo el Armenio

Bulteno de REU

KONTROLU INFORMOJN

Atenton al kotizintoj por REU en decembro!

En lastaj tagoj de decembro, pro paneo de komputilo en la poŝta oficejo *Odincovo-6*, informoj pri kelkaj poŝtmandatoj perdiĝis. Rezulte estas ricevitaj kelkaj kotizoj sen informo pri sendinto kaj celo de la pago.

Pro tio mi petas kontroli la liston de membroj en <www.reu.ru>, kaj se vi jam kotizis sed ne trovas vian nomon en la listo, do nepre informu min pri tio (vidu la adresojn en la informo pri REU/REJM-kotizoj).

Mi petas ĉiam dum sendo de mono skribi en certa parto de la blankedo (kampo por mesaĝoj) celon de la pago. Estus ne superflue ripeti la samon ankaŭ per ret-mesaĝo. Mi petas ankaŭ kontroli personajn informojn en la koncerna parto de <www.reu.ru> kaj korekti neĝustajn aŭ jam nevalidajn informojn pri vi.

Se vi ne sukcesas tion fari mem, skribu al mi.

Mikaelo Ĉertilov (Odincovo)

IMPONA INAŬGURO DE LA ZAMENHOF-JARO

La Zamenhof-jaro, dum kiu oni festos la 150-an datrevenon de la naskiĝo de la kreinto de Esperanto, estis impone inaŭgurita per la konferenco “Esperanto, lingvo justa”, kiu samtempe ligiĝis al la finiĝanta Internacia Jaro de Lingvoj. Ĝia loko estis la sidejo de Unesko en Parizo, kaj ĝi okazis en la Zamenhof-tago, la 15-a de decembro 2008. La konferenco estis iniciatita de la pola ambasadorino ĉe Unesko, Maria Wodzyńska-Walicka, al kies iniciato aliĝis ŝia litova koleginino Ina Marčiulionytė. La Pola kaj Litova Ambasadoj organizis la konferencon kunlabore kun Universala Esperanto-Asocio. Ĝi ricevis oficialan karakteron kadre de Unesko, kies Ĝenerala Direktoro Koichiro Matsuura estis ĝia ĉefa invitanto. La konferenco estis ankaŭ prezentita en la retejo de Unesko kun resumo pri ĝia fono.

La konferencon prezidis Barbara Despiney, reprezentanto de UEA ĉe Unesko. Ĝi disvolviĝis en du lingvoj, Esperanto kaj la franca, kun samtempa interpretado inter ili. Komence la ambasadorinoj Wodzyńska-Walicka kaj Marčiulionytė bonvenigis la publikon, kiu plenigis la 400-lokan salonon kaj reprezentis almenaŭ 12 landojn. Poste Claude Nourmont, vicprezidantino de UEA, legis en Esperanto salutmesaĝojn de la Prezidanto Probal Dasgupta kaj de la Akademio Internacia de la Sciencoj, senditan de ĝia vicprezidanto Carlo Minnaja. Kiel reprezentanto de la Ĝenerala Direktoro Matsuura, programspecialisto Mauro Rosi el la Sekcio de Kultura Esprimoj kaj Kreaj Industrioj faris enkondukan paroladon pri la Internacia Jaro de Lingvoj. Li aparte dankis al UEA pro ĝia agado antaŭ unu jaro por tradukigi al multaj lingvoj la mesaĝon, per kiu la Ĝenerala Direktoro de Unesko

La 9-an de januaro 2009 en Dimitrovgad forpasis d-ro Vladimir J. Ŝĉotkin (1942-2009), kiu dum pli ol 25 jaroj grave kontribuis al E-movado en Centra Azio. Talenta scienculo-esploristo, ellaborinto de la efika vakcintipa preparaĵo kontraŭ leŝmaniozo, lerta ligno-metiisto, fidela esperantisto. Lastatempe li loĝis en Rusio kaj okupiĝis pri esperantigo de ruslingvaj literaturaj verkoj. Ni funebras kaj kondolencas. *Anatoli Ionesov (Uzbekio)*

enkondukis la Jaron kaj skizis ĝiajn celojn.

Emocia estis la ĉeesto de d-ro Louis Zaleski-Zamenhof, la nepo de la kreinto de Esperanto, kiu faris prelegon pri Ludoviko Zamenhof kiel idealisto, substrekante la aktualecon de liaj idealoj kaj tute aparte tiun de toleremo. Pri Zamenhof kiel lingvisto prelegis Henriette Walter, honora profesoro ĉe la Universitato de Haute Bretagne. Ŝi reliefigis el lingvistika

vidpunkto avantaĝojn de Esperanto kompare kun naciaj lingvoj kaj aliaj planlingvoj. La neesperantistaj partoprenantoj povis gustumi la Internacian Lingvon per provlecio el la ĵus lanĉita DVD-disko “Esperanto estas”, post kiu Estelle Maria Loiseau parolis pri la temo “Esperanto en la tria jarmilo”, precipe el la junulara vidpunkto. Restis tempo por interesa debato kun demandoj, interalie pri la oficiala instruado de Esperanto kaj ĝia kulturo. Kiel kutimas en Parizo, partoprenantoj povis daŭrigi diskutadon en la halo, ĉirkaŭ honorvino donacita de la Pola Ambasado.

Gazetaraj Komunikoj de UEA

NOVA ELPAŜO DE UEA ĈE UN

Reprezentantoj de UEA aktive partorpenis la Forumon de Unuiĝintaj Nacioj pri la demandoj rilate al malplimultoj en Ĝenevo la 15-an kaj 16-an de decembro. La du reprezentantoj, Stefano Keller kaj Cescio Reale, ricevis la okazon alparoli la Forumon dufoje. Dum sia elpaŝo Stefano Keller prezentis ree la starpunkton de UEA pri lingvaj homaj rajtoj, kiun oni povas legi en <[http://www.lingvaj-rajtoj.html](http://www.lingvaj-rajtoj.org/eo/lingvaj-rajtoj.html)>, kun aparta atento al la lingvoj en la instruado.

Cescio Reale parolis pri Esperanto kiel defendilo de lingvaj rajtoj. Li klarigis ke Esperanto estas justa solvo kaj facile lernebla. Krome, “pro ĝia simpla kaj regula gramatiko, ĝia lernado helpas la regadon de aliaj fremdaj lingvoj, kaj [...] ĝi estas aparte taŭga por la bazlernejaj lernantoj, al kiuj ĝi donas lingvan bazon sen minacililgan gepatran lingvon”.

En la fino de la kunveno UEA prezentis proponojn pri amendoj al “Rekomendoj pri malplimultoj kaj pri la rajto je edukado”, ankoraŭfoje insistante pri la neceso protekti la lingvajjn homajn rajtojn de ĉiuj kaj specife la rajton de infanoj lerni pere de sia gepatra lingvo.

Gazetaraj Komunikoj de UEA

UEA GRATULIS LA NOVAN URBESTRON DE ROTTERDAMO

La 5-an de januaro Roterdamo ricevis novan urbestron per enoficiĝo de Ahmed Aboutaleb kiel posteulo de Ivo Opstelten, kiu plenumis la oficon ekde 1998. La elekto de Aboutaleb vekis grandan publikan atenton, ĉar unuafoje granda neder-

landa urbo ricevis urbestron, kiu ne estas denaska nederlandano. Aboutaleb naskiĝis en Maroko en 1961 kiel filo de imamo kaj transloĝiĝis al Nederlando kiel 15-jarulo. Antaŭ sia urbestriĝo li estis i.a. skabeno en Amsterdamo kaj vicministro pri socialaj aferoj. En la unua labortago de la nova urbestro UEA sendis al li la ĉi-suban gratulmesaĝon.

Estimata s-ro Aboutaleb,

En la nomo de Universala Esperanto-Asocio (UEA) ni havas la plezuron gratuli vin okaze de via instalado kiel nova urbestro de la komunumo Roterdamo kaj transdoni al vi varmajn bondezirojn de nia Prezidanto d-ro Probal Dasgupta kaj de la tuta Estraro de UEA.

Kun 175 naciecoj Roterdamo estas vera mondurbo, al kies multkultura karaktero sian propran brikon portas ankaŭ nia asocio. UEA reprezentas parolantojn de la internacia lingvo Esperanto en 120 landoj. Ekde la jaro 1955 nia Centra Oficejo troviĝas en Roterdamo, kie ni sentas nin hejme. Okaze de la 93-a Universala Kongreso de Esperanto pasintjare en Roterdamo via antaŭulo s-ro Ivo Opstelten kore bonvenigis nin kaj la vic-urbestro s-ino Jantine Kriens neforgeseble akceptis nin en la Civitana Salono de la urbodomo. Pro tiu gastameco ni estas tre dankaj.

Ni deziras al vi multe da forto kaj kuraĝo en la plenumado de via respondeca ofico por la bono de nia urbo kaj de ĉiuj ĝiaj loĝantoj. Ni esperas, ke en konvena okazo vi havos la eblecon konatiĝi ankaŭ kun nia oficejo kaj kun la agado de nia asocio.

Kun amikaj salutoj,

Loes Demmendaal, Estrarano

Osmo Buller, Ĝenerala Direktoro

Gazetaraj Komunikoj de UEA

LA NOVTIPA UEA-EKZAMENO SUKCESE PREMIERIS

Post kelkjara laboro, je la jarŝanĝo debutis la nova Esperanto-ekzameno, kiu estas konforma al la normoj de la Komuna Eŭropa Referenckadro (KER) kaj ofertas egalrangan mezuradon de la kvar bazaj lingvaj kapabloj en la niveloj B1, B2 kaj C1. Partoprenantoj de la Internacia Festivalo (IF) en Düsseldorf havis la bonŝancon esti la unuaj por trapasi tiun internacie rekonatan ekzamenon. Sume 8 personoj el 6 landoj uzis la eblecon: 3 el ili elektis la nivelon B2 (forta meznivelo postulanta fluan parolkapablon, bonstilan memstaran verkadon, komprenkapablon de tekstoj el la ĉiutaga vivo), kaj 5 kandidatoj aliĝis al la pli supera nivelo C1.

Laŭ la regularo kontraktita kun la Ŝtata Lingvoekzamena Centro (ITK) en Budapeŝto, Hungario, la skribaj taskoj (farendaj dum 180 minutoj en B2 kaj dum 240 minutoj en C1) estos korektataj tie fare de spertaj fakuloj, kiuj prizorgas la akredititajn samnivelajn ekzamenojn aprobitajn ankaŭ de la Asocio de Lingvotestistoj en Eŭropo (ALTE). La surlokajn buŝajn ekzamenojn en Düsseldorf gvidis Renato Corsetti kaj Zsófia Kóródy, ambaŭ trejnitaj ekzamenantoj laŭ la KER-postuloj. UEA kore gratulas al la unuaj ekzamenitoj, kiuj bonege sukcesis en la buŝa parto. Estas ĝojige, ke tiom multaj ekzameniĝantoj anoncis sin malgraŭ la jarfina festo kaj la mallonga tempo, kiu restis post la fina decido okazigi la ekzamenojn ankoraŭ

en 2008.

Ekde nun eblos regule organizi tiujn normigitajn UEA-ekzamenojn en grandaj internaciaj renkontiĝoj aŭ aliloke, kie estos grupo de kandidatoj por almenaŭ unu el la tri niveloj. Por 2009 estas jam planataj ekzamensesioj dum la Printempa Semajno Internacia (PSI) en St.Andreasberg, Germanio, la 10-an– 17-an de aprilo; dum la Malferma Tago en la Centra Oficejo de UEA (Roterdamo, Nederlando) en majo; kaj dum la 94-a UK en Bjalistoko (Pollando) en julio.

Pli detalaj informoj pri la ekzamenoj troviĝas en:
<<http://www.edukado.net/pagina/NOVAJ+UEA-EKZAMENOI/22422/>>

Gazetaraj Komunikoj de UEA

NOVAJ REU-MEMBROJ POR 2008

ALIĜINTAJ KOLEKTIVOJ

Moskva E-klubo “EK MASI” (+4 membroj): *Ĵiferina Jekaterina, Kirpičov Aleksandr, Sinigubova Marina, Ŝiskina Svetlana*

Uljanovska E-klubo (+6 membroj): *Bikov Aleksandr, Kondratjeva Lubovj, Kuzjmina Tatjana, Paveljev Nikolaj, Semjonov Dmitrij, Tubalec Jelena*

REU-MEMBROJ POR 2009

DUMVIVAJ MEMBROJ

Aĥmet Gulnara (Kazaĥio), Andrijuŝkin Igorj (Moskvo), Aroloviĉ Viktor (Moskvo), Belov Aleksandr (Leningrada reg.), Berdiŝev Viljam (Moskvo), Bronov Sergej (Krasnojarsk), Ciganov Oleg (Sankt-Peterburg), Cvetkova Valerija (Sankt-Peterburg), Ĉerenkova Larisa (Rjazana reg.), Ĉertilov Miĥail (Moskva reg.), Der-evjanniĥ Sergej (Moskva reg.), Diesjatz (San Marino), Gluĥov Aleksandr (Kalinin-grad), Gluŝik Vladimir (Ukrainio), Gnedaŝ Nikolaj (Krasnodara reg.), Gonĉarova Irina (Moskva reg.), Grigorenko Vasilij (Ukrainio), Griŝin Nikolaj (Latvio), Gud-skov Nikolaj (Moskvo), Jakovlev Jurij (Pskova reg.), Ĵuravljov Aleksej (Krasno-jarsk), Karcev Jurij (Uljanovsk), Kauc Valdemar (Estonio), Kokolija Georgij (Moskvo), Kolganov Andrej (Usono), Kolker Boris (Usono), Kozin Igorj (Vo-logda), Kurolap Zinovij (Kanado), Kuznecov Sergej (Moskvo), Laskina Marina (Tula reg.), Lipec Vladimir (Moskvo), Medvedev Lev (Moskvo), Melnikov Valentin (Moskvo), Miĥajlov Nikolaj (Leningrada reg.), Paseĉnikov Jurij (Tomsk), Pikov Gennadij (Novosibirsk), Pogorelaja Svetlana (Ukrainio), Roganova Rimma (Perma reg.), Salomatov Aleksej (Moskvo), Sapofnikov Aleksandr (Ivanova reg.), Seguru Valentin (Moskva reg.), Sidorov Anatolij (Sankt-Peterburg), Ŝapoŝnikova Larisa (Arĥangeljsk), Tjuljaĥov Spartak (Jakutio), Tujakin Georgij (Moskvo), Vo-loŝin Vjaĉeslav (Ulan-Ude), Vulfoviĉ Lev (Germanio), Zozulja Boris (Rostov-na-Donu)

INDIVIDUAJ MEMBROJ

Alikin Viktor (Permj), Beljaeva Aleksandra (Belorusio), Bojĉin Jevgenij (Hebrea

aŭtonoma reg.), Boljšakov Roman (Moskvo), Bronŝtejn Mikaelo (Tihvin), Burgar Lilija (Volgodonsk), Ĉupin Bronislav (Ijevsk), Ĉuprakova Nina (Moskvo), Damperova Nina (Sankt-Peterburg), Edeljŝtejn Vladimir (Moskvo), Gadirova Diljara (Toboljsk), Gonĉarov Anatolo (Krasnojarsk), Goriĉenko Olĝa (Murmansk), Griŝin Maksim (Moskvo), Ivanov Vjaĉeslav (Sankt-Peterburg), Ivasenko Anatolij (Krasnodar), Jaĥina Alla (Krasnojarsk), Jaroŝenko Jelena (Volgodonsk), Kandalinskij Viktor (Tihvin), Kikavec Jaroslav (Tverj), Kitajkin Ivan (Mordovio), Kivajev Jurij (Mari-El), Kondratjev Boris (Sankt-Peterburg), Konjaŝova Svetlana (Ĥabarovska reg.), Kudrjavcev Viktor (Jekaterinburg), Lenskaja Galina (Moskva reg.), Lisijenkova Miloslava (Sankt-Peterburg), Loskutova Tatjana (Ivanovo), Loŝmanov Anton (Komsomoljsk-na-Amure), Melnikov Aleksandr (Rostov-na-Donu), Milner Aleksandr (Moskvo), Minin Vladimir (Tomsk), Neĉajev Nikolaj (Irkutsk), Obrazcov Konstantin (Tomsk), Opletajev Vladimir (Tjumena reg.), Pautova Tatjana (Sankt-Peterburg), Rezniĉenko Aleksandr (Krasnodara reg.), Rjazancev Andrej (Murmansk), Samodaj Vladimir (Moskvo), Simonov Igorj (Niĝnij Novgorod), Sipoviĉ Valerij (Moskvo), Strelec Sergej (Ĉeljabinsk), Surnakin Anatolij (Moskvo), Ŝaravina Jelena (Krasnojarsk), Ŝevĉenko Aleksandr (Moskvo), Tarĥan Ermita (Moskvo), Terentjeva Galina (Ĉeljabinsk), Tonkova Eleonora (Moskvo)

FAMILIAJ MEMBROJ

Guseva Natalja (Sankt-Peterburg), Kudrjavceva Rafija (Jekaterinburg), Loskutova Maja (Ivanovo), Ŝevĉenko Dmitrij (Moskvo), Ŝevĉenko Jelena (Moskvo), Terentjev Nikolaj (Ĉeljabinsk), Zikov Andrej (Sankt-Peterburg)

ALIĜINTAJ KOLEKTIVOJ

Esperanto-klubo “Verda fajreto” (Ĉusovoj) (10 membroj): Detkovskaja Natalja, Djakova Jelena, Dukart Jekaterina, Gataulina Zoja, Karklinj Olĝa, Kerner Lilija, Pjatilgina Svetlana, Ribolovleva Larisa, Sidorova Nadeĝda, Volnuĥina Jekaterina

Klubo “Esperanto” (Jelec) (10 membroj): Galkin Igorj, Galzin Oleg, Gorjaĉiĥ Jekaterina, Maĉihina Aljona, Merenkova Tamara, Noskova Olesja, Ŝadrikova Aljbina, Zuev Vladimir Aleksandroviĉ, Zuev Vladimir Vladimiroviĉ, Zueva Nina

Du malsanuloj kuŝas samĉambre en la kirurgia fako de la hospitalo. Ambaŭ suferas de doloroj pro malsano ĉe la gambo. Matene alvenis la kuracisto. Li iris al David, prenis lian gambon, palpis kaj premis ĝin forte, batetis ĝin per iu instrumento kaj igis la pacienton forte kriegi pro doloroj. Poste li iris al Zusja, prenis lian gambon kaj faris la samon. Sed Zusja ne nur ne kriis, sed eĉ ne aŭdigis la voĉon.

Post la foriro de la kuracisto diris David al Zusja:

- Mi ege envias vin pro tio ke vi sukcesas toleri la dolorojn kaŭzitajn de la doktoro.
- Temas nur pri saĝo!
- Pri kio vi parolas?
- Ĉu mi estas tiel stulta, ke mi donu al li la dolorantan gambon?

juda humuraĵo de Josef Shemer

Moskva E-klubo “EK MASI” (27 membroj): *Aleksejevskij Daniil, Beljaeva Jekaterina, Ĉerjomin Roman, Ĉerjomina Ljubovj, Grustnjev Kirill, Ĵitĉenko Maksim, Karnauĥova Jelena, Karpov Aleksandr, Ljubuŝina Jekaterina, Nujanina Marija, Paramonov Andrej, Penjkov Andrej, Penjkova Julija, Razgojan Inna, Sadikov Marat, Samodurov Kirill, Sigaĉjev Aleksandr, Sinigubova Marina, Ŝĉetinin Jurij, Ŝirov Andrej, Ŝiŝkina Svetlana, Ŝtondina Anna, Volegova Irina, Zajceva Kristina, Zarubina Julija, Zatulov Sergej, Zatulova Marija*

Murmanska E-klubo “Murmano” (13 membroj): *Bubliĉenko Jekaterina, Cibuljskaja Ljudmila, Fukuŝima Rumi, Ĵeltuĥin Artemij, Koljada Nadeĵda, Makarov Aleksej, Poĉepcova Veronika, Podmajsterec Vasilij, Poĵilova Ljudmila, Romanova Valentina, Savoĉkina Serafima, Trubkina Nelli, Uljanova Galina*

Societo “Espero” (Sankt-Peterburg) (19 membroj): *Bukovneva Valentina, Butkeviĉ Anna, Ĥoreva Valentina, Jasirkina Darja, Jemeljanenko Ljudmila, Jusifova Valentina, Kamagina Regina, Kroŝuk Nina, Kuleŝova Nadeĵda, Laškova Valerija, Maliŝeva Jekaterina, Muranova Olĵa, Murzina Jevgenija, Poloĵenskaja Ljudmila, Savenok Valentina, Skaruk Natalja, Skvorcova Natalja, Sokolova Nadeĵda, Stacenko Ljudmila*

E-klubo “Laro” (Soĉi) (12 membroj): *Belenjuk Galina, Bepalov Vladimir, Grankina Nadeĵda, Grankina Polina, Kocarj Marina, Olejnikova Natalja, Poliŝĉuk Irina, Poliŝĉuk Valentina, Sergejev Sergej, Soniĉeva Larisa, Timofejeva Lidija, Ŝestakova Marina*

Tjumenia E-klubo “Revo” (11 membroj): *Aleksandrova Irina, Baklickaja Ksenija, Borisova Tatjana, Golovkina Anastasija, Itepkova Marina, Kalaŝnikov Aleksandr, Mamkin Mansur, Morozova Galina, Stepaĉjova Marina, Veselov Pavel, Voloĵanin Andrej*

Uljanovska E-klubo (18 membroj): *Abramov Sergej, Bikov Aleksandr, Ĉumakov Dmitrij, Grebeŝĉenko Irina, Ĵuravlĵova Jekaterina, Kaĉalov Ivan, Karceva Margarita, Karceva Marija, Kondratjeva Ljubovj, Kuzjmina Tatjana, Mamikina Oksana, Muĥina Jevgenija, Paveljev Nikolaj, Semjonov Dmitrij, Sirotinina Olĵa, Sĵabukova Olĵa, Terentjeva Olĵa, Tubalec Jelena*

Volgograda E-klubo “Espero” (7 membroj): *Bikova Ljudmila, Dumler Vera, Dumler Aleksej, Spicina Valentina, Ŝaligina Marija, Taldikina Anastasija, Vtorova Tatjana*

Plena aktuala listo de la membroj troveblas en la ttt-ejo de REU laŭ la adreso <http://reu.ru/index.php?dok=membrolisto>.

Malriĉulo gastis dum kelkaj tagoj ĉe riĉa malproksima parenco. Tiam tro tedis la afero al la riĉula edzino, kaj ŝi diris al la gasto:

– Mi ege miras pro tio, ke vi ne sopiras pri via edzino, kiu restis sola hejme.

Ekbrilis la okuloj de la malriĉa gasto, kaj li respondis:

– Vi bele diris. Mi tuj sendos al ŝi telegramon kaj invitos ankaŭ ŝin.

juda humuraĵo de Josef Shemer

KOTIZOJ DE REU/REJM POR 2009

Individua kotizo – 120 rub. (por Rusio kaj aliaj landoj de KŜŜ; por ceteraj landoj – 12 eŭroj), inkluzivas la membrokarton, Jarlibron/Manlibron de REU, REU-bultenon kaj aliajn informojn de REU, voĉdonrajton en REU-Konferenco, rabatojn ĉe uzo de REU-servoj kaj en aranĝoj de REU/REJM.

Dumviva kotizo – 3000 rub. (por Rusio kaj aliaj landoj de KŜŜ; por ceteraj landoj – 300 eŭroj) – ĉio la sama dum la tuta vivo.

Familia kotizo – 40 rub. (la membrokarto, voĉdonrajto en REU-Konferenco, rabatoj ĉe uzo de REU-servoj kaj en aranĝoj de REU/REJM); la familiajn kotizojn rajtas pagi samadresaj parencoj de individuaj aŭ dumvivaj membroj.

Rabatita individua kotizo – nelaborantaj gejunuloj kun la aĝo malpli ol 26 jaroj pagas 50% de la kotizo.

Subtenkotizoj (ĉio la sama kiel por la individua kotizo): *REU-subtenanto* – duobla individua kotizo; *REJM-patrono* – duobla individua kotizo.

Kolektiva membrokotizo – 40 rub. por ĉiu aligita membro (la aliĝintaj kolektivoj pagas minimume por 5 aligitaj membroj), inkluzivas po 1 ekzemplero de REGo kaj Jarlibro/Manlibro de REU por ĉiu komenciĝinta deko de la aligitaj membroj, aliajn informojn de REU por la kolektivo; la membrokartojn, voĉdonrajtojn en REU-Konferenco, rabatojn ĉe uzo de REU-servoj kaj en aranĝoj de REU/REJM por la aligitaj membroj.

Aliĝkotizo – 200 rub., unufoje pagata de nova aliĝinta kolektivo. La jamaj aliĝintaj kolektivoj ne pagas ĝin. La nova kolektivo iĝas regiona organizaĵo de REU kaj laŭpete ricevas dokumenton pri tio. Se la organizaĵo ne pagas kotizojn por aligitaj membroj dum du sinsekvaj jaroj, ĝi estas konsiderata likvidiĝinta kaj poste devus denove aliĝi.

Rabatita abono de REGo – 230 rub. (ekster Rusio – 15 eŭroj), por ĉiuj membroj. La dumvivaj membroj, kiuj pagis sian kotizon en 2001-2003, plu ricevados REGon sen aldona pago.

Membri en REU oni rajtas ekde la aĝo 18 jaroj; 14-17-jaruloj rajtas aliĝi kiel kandidatoj.

Ĉiuj membroj de REU kun la aĝo malpli ol 31 jaroj aŭtomate iĝas membroj de la junulara sekcio REJM (Rusia Esperantista Junulara Movado) kaj ricevas voĉdonrajtojn en REJM-voĉdonoj.

Membroj de REU iĝas aligitaj membroj de Universala Esperanto-Asocio, la malpli ol 31-jaraj – ankaŭ de TEJO.

Aliĝilon, rublajn kotizojn kaj rabatitajn abonpagojn por REGo kaj “Komencanto” sendu (poŝtmandate) al: **Чертилову Михаилу Константиновичу, а/я 21, Одинцово-6, 143006 Московская область.** La eŭraj kotizoj pagendas al la konto **reuа-p** ĉe UEA. (Pri pliaj pagmanieroj informiĝu ĉe Mikaelo Ĉertilov rete <membreco@reu.ru>, telefone +7-916-2019437 aŭ poŝte laŭ la supre indikita adreso.)

Eksciu, ke...

ZAMENHOF-TAGO EN “LEV TOLSTOJ”

La 15-an de decembro la Moskva E-klubo “Lev Tolstoj” festis la Zamenhof-tagon. Komence de la kunveno Nikolao Gudskov disdonis mesaĝon de UEA-Prezidanto Probal Dasgupta okaze de Zamenhofa tago kaj rakontis pri kelkaj enigmaj eroj en la biografio de Ludoviko Zamenhof (surbaze de tiutema studo de Boris Kolker). Sekvis malgranda koncerto: Ljudmila Novikova voĉlegis sian versaĵon pri Suzdalj, Mikaelo Povorin plenumis kelkajn siajn kantojn, Vladimir Merkulov pianakompane de Irina Mironova kantis rusajn romancojn, tradukitajn de Ljudmila Novikova kaj Vladimir Samodaj. Poste la ĉeestintoj spektis fotofilmon pri busvojaĝo al la UK en Roterdamo, faritan de Natalja Kaznaĉejeva el la urbo Kropotkin. Zamenhofa tago estas ankaŭ Tago de E-libro. Ĉi-foje krom la tradiciaj librotabloj de “Impeto” (Aleksandr Ŝevĉenko) kaj Moskva E-Centro (Mikaelo Ĉertilov) estis prezentitaj E-libroj el la heredaĵo de veterano Jakov Pantelejeviĉ Vlasov (1903-1978). Plejparton de la libroj oni povis libere dispreni – ĉu senpage, ĉu kontraŭ simbola pago. Kaj la plej valoraj estis distribuitaj per aŭkcio, kiun vigle gvidis Garik Kokolija: entute vendiĝis 21 libroj je la sumo 3770 rub. (la mono estis transdonita al la kluba kaso). Fine de ĉio ĉi okazis teumado kun dolĉaĵoj.

Viktor Aroloviĉ (Moskvo)

FESTADO EN TIĤVIN

La 22-an de decembro esperantistoj de Tiĥvin festis Zamenhof-tagon kaj la proksimiĝantan Novjaron. La festo okazis en la nova kafejo “Rimskij-Korsakov” plene okupita de esperantistoj. La programo de la festo estis pli-malpli tradicia: tostoj, ludoj, kantoj, dancoj, libro-butiko, gratuloj de ekstiĥvinaj esperantistoj. Grupo de komencintoj gajigis la festantojn per la spektaklo “Balado pri la reĝa sandviĉo”. Tiu ĉi Zamenhof-festo estas jam la 33-a en la historio de TiEK, kaj eĉ la krizo-problemoj, tuŝintaj multajn klubanojn, ne fiaskigis la tradician aranĝon.

*Mikaelo Bronŝtejn
(Tiĥvin)*

“Balado pri la reĝa sandviĉo”

LA 27-A KOMUNA SEMINARIO EN BLUĈIELA JOKOHAMO

Komuna Seminario (KS) estas junulara evento inter ĉina, japana kaj korea E-junularoj, kiu ĉiujare kaj alterne okazas en tri aziaj landoj (Ĉinio, Japanio kaj Korea Respubliko). De la 27-a ĝis la 29-a de decembro 2008 okazis la 27-a Komuna Seminario en Junulara Gastejo de Jokohamo kun partopreno de 56 personoj konsistantaj el 35 japanoj, 14 koreoj, po unu el Ĉinio, Svislando, Malajzio, Usono kaj Hispanio kaj du infanoj. La ĉeftemo estis “Ekologio en nia ĉiutaga vivo”.

Ridoj, KS-temkanto kaj iom da seriozeco. Vespere je la 7-a horo de la 27-a okazis Inaŭguro, en kiu 5 studentinoj el Sofia-Universitato en Tokio malfermis ĝin per mesaĝo rilata al mediprotekto. Sekvis ĝin salutoj de la prezidanto de Tutmonda Esperantista Junulara Organizo (TEJO), la prizorganto ktp., kaj sinprezentadoj de la partoprenantoj. Poste nova temkanto de KS estis prezentita.

Nia nova temkanto de KS nomiĝas “Ĉirkaŭ ni” (Hori Jasuo verkis poemon, kaj s-ino Tazima Mayuko komponis melodion al ĝi kun helpo de s-ro Kitagawa Hisasi). La poemo jene komenciĝas: “Kie estas amikeco? Ĉu en lando en malproksima? Ne, ne, ne, ne! Ĉirkaŭ ni, kiuj vivas kun am”. La dua stanco komenciĝas per “amo” kaj finiĝas per “espero”, la tria – respektive per “espero” kaj per “paco” kaj la kvara per “paco” kaj per “amikeco”, revenante al la unua stanco. La melodio estas tiel simpla kaj impresa, ke ni ĉiuj tuj memorfiksis kaj ĝoje kantis ĝin.

Je la 8-a komenciĝis Amika Vespere, kaj ludon gvidis Mireille Grosjean el Svislando. Je la 9-a okazis Kandela Nokto. La seminario estis lumigita per kandeloj, en kiu partoprenantoj duope konversaciis pri siaj gravaĵoj.

La duan tagon la 28-an komence okazis tri aranĝoj. Unu estis Esperanto-kurso. Alia estis fari notlibrojn el uzitaj (brokantaj) paperoj. La tria estis “Diskuto pri junulara movado en Azio”. Nun funkcias E-junularaj organizoj en jenaj landoj (jaroj de fondiĝo kaj de aliĝo al TEJO): Japana Esperanto-Junularo (1992, 1994), Korea Esperanto-Junularo (1958, refondiĝo 1981, 1964), Ĉina Junulara Esperanto-Asocio (1993, 1993), Vjetnama Esperantista Junulara Organizo (2004, 2005), Nepala Esperantista Junulara Organizo (2004, kandidatigis al la landa sekcio de TEJO), Irana Junulara Esperantista Organizo (1993, 1994), Junulara Esperanto-Ligo Israela (1971, 1972). Bedaŭrinde en aliaj landoj E-junularaj organizoj ne ekzistas.

Je la 3-a posttagmeze dum du horoj okazis grupolaboro pri la ĉeftemo “Ekologio en nia ĉiutaga vivo”. Vespere okazis Bankedo en japana restoracio proksime de la seminario. Nokte okazis reta konferenco kun la partoprenantoj de samtempe okazantaj “Internacia Seminario” en Germanio kaj “Ago-Semajno” en Slovakio.

Antaŭtagmeze la 29-an okazis Fermo, kaj post la tagmanĝo en la najbara parko ni promenis de la kongresejo tra Jokohamo, la seminario urbo. La vetero estis ideala, kaj ĉiuj ĝuis la promenadon.

Amano Yayoi, prezidanto de Japana Esperanto-Junularo

ESPERANTON – EN EŬROPAN PARLAMENTON!

Membrino de Eŭropa parlamento Ljudmila Novak prezentis la 21-an de januaro 2009 al la Eŭropa Parlamento en Komitato por Kulturo kadre de debato pri la raporto/opinio pri multlingveco de Vasco Graca Moura tri proponojn pri ŝanĝoj de

artikolo 4:

a. konstatas ke la principo de estimo de egalrajteco ne povas esti certigita dum oni uzas nacian lingvon (la anglan) kiel “lingua franca”;

b. proponas, ke konservante kaj uzante vivajn lingvojn, estimante lingvan diversecon kaj stimulan lernadon de diversaj lingvoj oni pristudu la eblecon kaj utilecon de enkonduko de komuna artefarita lingvo en EU, ekzemple Esperanto. Nur ĝi povus faciligi interkomprenigadon en Eŭropo kaj kun loĝantoj de aliaj kontinentoj, ĉar ĝi estas simpla por lernado kaj uzo;

c. konstatas, ke la enkonduko de eŭro kiel komuna eŭropa monunuo ege faciligis komercadon inter la ŝtatoj kaj helpis al ekonomia kresko kaj pli granda stabileco en EU. Similajn efektojn povus havi ankaŭ enkonduko de komuna komunik-lingvo, kiu ja neniel forigus aŭ limigus uzon de naciaj kaj aliaj vivaj lingvoj uzataj en EU.

Zlatko Tisljar (Slovenio)

SLAVAJ LINGVOJ EN VOLGOGRAD

La 13-an de decembro Volgograda E-klubo “Espero” okazigis en la mezlernejo № 38 la Festivalon de slavaj lingvoj, kiu allogis ĉirkaŭ 150 partoprenantojn. Estis prezentitaj 10 lingvoj: la belorusa, la bulgara, la ĉeĥa, la eklezia slava, la kozakaj dialektoj, la pola, la rusa, la serba, la ukraina kaj Esperanto. Antaŭ la lingvaj prezentadoj okazis la Solena malfermo, post la prezentadoj – granda koncerto.

Valentina Spicina (Volgograd)

INTERNACIA SEMINARIO NE PLU OKAZOS

La legenda junulara aranĝo IS (Internacia Seminario), de pli ol kvindek jaroj ĉiusilvestre organizita en ĉiam malsama urbo de Germanio, ne plu okazos. La sama sorto trafas ankaŭ la pli freŝdate elpensitan junularan novjaran aranĝon kun la nomo AS (Ago-Semajno), okazintan ekde decembro 2002 fine de ĉiu jaro en Pollando aŭ Slovakio. Ekde la venonta jarŝanĝo la du aranĝoj IS kaj AS kuniĝos en unu, kies nomo tamen ne iĝos simile verbofinaja “OS”, sed “Junulara E-Semajno”. La litero E en la nomo laŭ la aranĝantoj ne nepre signifas “Esperanto”.

La Internacia Seminario dum duona jarcento estis unu el la plej gravaj junularaj Esperanto-aranĝoj en la mondo. Komence IS efektive estis seminarieca, kaj antaŭ kvardek jaroj eĉ la tiama prezidanto de UEA, Ivo Lapenna, vizitis la aranĝon por prelegi pri “La intelektularo en orienta Eŭropo, en Francio kaj en Britio”.

Kun paso de la tempo IS iom ŝanĝis sian karakteron, aldoniĝis koncertoj kaj

aliaj distraj programeroj. Kulmino de la aranĝo ĉiam estis la Silvestra balo kun dancokonkurso. IS estis aranĝata de Germana Esperanto-Junularo ĉiam en mal-sama urbo, sed nur en Germanio. La unua IS okazis en Mainz jarŝanĝe 1957-58, kaj la lasta en 2008-09 en Biedenkopf.

Kiel orienteŭropa rivalo de IS en la jaro 2002 aperis la aranĝo AS (Ago-Semajno), organizita de la klubo “Varsovia Vento” kaj de Pola Esperanto-Junularo. Dum la unuaj kvar jaroj AS okazis en Zakopane (suda Pollando), kie jam de la 1990-aj jaroj ekzistis tradicio de junularaj jarfinaj aranĝoj.

La kvanto de partoprenantoj draste kreskis al pli ol 180 jarŝanĝe 2006-07, kiam AS estis aranĝita en Nowy Sącz en suda Pollando – antaŭe ĉiam temis pri mal-granda renkontiĝo kun 50-80 partoprenantoj. La kresko daŭris ankaŭ dum la sekvaj du jaroj, kiam AS okazis unue en Malbork kaj laste en Liptovský Mikuláš (Slovakio).

Iom post la apero de Ago-Semajno la tradicia Internacia Seminario spertis drastan falon en la kvanto de partoprenantoj. Jarŝanĝe 2005-06 la aranĝon ĉeestis proksimume 150 personoj, anstataŭ la kutimaj 250. Lige kun la 50-a jubileo la kvanto de partoprenantoj denove kreskis en la sekva jaro, sed ekde tiam la du aranĝoj jam estis proksimume same grandaj.

La okazigo de du jarfinaj junularaj aranĝoj signifis, ke la suma kvanto de la partoprenantoj klare kreskis, sed samtempe iuj aktivuloj spertis malfacilaĵojn elekti, kiun el la aranĝoj partopreni. Antaŭ kelkaj monatoj *Libera Folio* ricevis anoniman alvokon kun propono kunigi la du aranĝojn:

Ĉu ne estas jam tempo ke la polaj kaj germanaj organizantoj formetu sian rivaŭlecon kaj solvu tiun problemon? Dum ĉiu somera renkontiĝo ni aŭdas ‘venu al IS’ aŭ ‘venu al AS’. Oni daŭre memorigas nin ke Esperantio estas dividita, kaj kvazaŭ revivigas la feran kurtenon kiam okcidenteŭropanoj povis iri al la IS, kaj orienteŭropanoj devis resti je sia flanko de tiu divido tra centra Eŭropo.

La aŭtoroj de la anonima alvoko argumentis, ke anstataŭ du mezgrandaj, mez-bonaj aranĝoj, kiuj batalas inter si, pli indus organizi unu “grandan imponan vin-tran eventon kie ĉeestas ĉiuj amikaroj”. Por kunigo de la du aranĝoj oni argumentis ankaŭ ene de TEJO, kie la disiĝo malhelpis atingi kvorumon dum la jarŝanĝa komitat-kunsido, tradicie okazinta dum IS.

Ne ĉiuj konsentis ke konkurado de du eventoj nepre estas malbona afero. Lu Wunsch-Rolshoven, unu el la iniciatintoj de la “plenkreskula” jarŝanĝa aranĝo NR (Novjara Renkontiĝo) male opiniis, ke monopoleco kondukas al letargio, dum iom da konkurenco stimulas plibonigon de la servoj.

Krome Lu Wunsch-Rolshoven atentigis, ke la grandeco de la renkontiĝo ne nepre estas nur bona afero: “Domoj por 400 homoj estas malmultaj kaj ofte pli multekostaj. Ne ĉiuj homoj ŝatas renkontiĝon por 400 homoj – kien iru tiuj, al kiuj 200 sufiĉas? Kaj, cetere, kien iru tiuj, kiuj preferas 50-homan renkontiĝon?”.

La ideo pri la kunigo de la du konkurantaj aranĝoj tamen ricevis subtenon inter la polaj kaj germanaj organizantoj. En septembro en Berlino okazis konfidenca kunveno, dum kiu reprezentantoj de Germana kaj Pola Esperanto-Junularoj faris sekretan decidon pri la kunigo de la du aranĝoj.

Ekde la venonta jarŝanĝo anstataŭ IS kaj AS okazos komuna aranĝo de GEJ kaj PEJ, kun la nomo Junulara E-Semajno (JES). Estis konsiderita ankaŭ la nompropono OS, kiu kvazaŭ kompletigus serion de verbofinajoj, sed fine venkis JES. Laŭ la organizantoj la litero E aludas ĉefe al Esperanto, sed kaze de bezono ĝi povas simboli ankaŭ aliajn vortojn, kiel Eŭropo aŭ Edukado, por faciligi ricevadon de ekstermovadaj subvencioj.

La decido pri la nuligo de IS kaj AS favore al JES estis sekreta ĝis la novjara nokto. Duonhoron post la jarŝanĝo, samtempe en IS en Germanio kaj AS en Slovakio, oni anoncis la decidon kaj prezentis filmetojn, en kiuj la ĉeforganizantoj de JES rakontis pri la decido.

La unua Junulara E-Semajno kredeble okazos en Zakopane, en la sama ejo, kie okazis la unuaj kvar Ago-Semajnoj. Samloke estis ankaŭ la amasloĝejo de la 61-a Internacia Junulara Kongreso en 2005.

Libera Folio

ALIĜU AL LA IJK EN LIBEREC!

Jam eblas rete aliĝi al IJK-65 en Liberec ĉe la kutima retadreso <<http://www.tejo.org/ijk/>>.

La 65-a Internacia Junulara Kongreso (IJK) okazos inter la 18-a kaj la 25-a de julio 2009 en urbo Liberec en Ĉeĥio. “Liberec” rolos ankaŭ kiel kongresa temo – libereco en ĉiuj ties formoj. La aranĝon organizas kune Ĉeĥa, Germana kaj Pola Esperanto-Junularoj. La urbo Liberec situas 100 km norde de Prago, apud la ĉeĥa-germana-pola trilandlimo.

Antaŭe okazos antaŭkongreso en Vieno, trajna karavano el Francio kaj bicikla – el Szczecin (Pollando). Poste okazos karavano al UK en Bjalistoko, kiun sekvos MIRO en Kroatio.

Detalojn pri la kongreso kaj la kongresurbo serĉu en la IJK-retpaĝaro laŭ la supre menciita retadreso.

Lukasz Zebrowski (Pollando)

ESPERANTO EN EREVANA UNIVERSITATO

Ekde nova lernojaro 2008/09 en Erevana pedagogia universitato de scenarto, laŭ iniciato de rektoro s-ro Armen Nalbandjan, Esperanto estas akceptita kiel lernobjekto. Ĝi instruiĝos en la unua kurso dum tuta lernojaro. La lingvon instruas malnovaj esperantistoj Kamarnik Gevorgjan kaj Susanna Gevorgjan. Ili uzas Ĉemetodon, dum kiu oni montras didaktikajn objektojn, gestojn, kaj studentoj ĉiam respondas ĥore. La programo antaŭvidas ekposedi Esperantan aktivan vortprovizon kaj gramatikon, traduki tekstojn kaj prezenti negrandan spektaklon. Studentoj lernas diligente. Al ili tre plaĉas Esperanto.

*Estime,
prezidanto de AEA Levon Davtjan*

TRANSLOKIĜO DE LA LIBROSERVO

La paĝaro de la libroservo ĉe Moskva Esperanto-klubo “Lev Tolstoj”

<<http://esperanto.eu.ru>> ne plu funkcias. Posedantoj de la servilo <eu.ru> senaverte ĉesigis siajn servojn. Pro tio la virtuala parto de la libroservo translokiĝas po iom al la paĝaro <www.inokniga.ru> kaj funkcios tie kiel ĝia Esperanta rubriko. Rekta ligilo estas <<http://www.inokniga.ru/shop/category/esperanto/>>. La paĝaro estas trilingva: Esperanta, rusa kaj angla. Estas planata subrubriko “brokantejo”, kien vi povas proponi malnovajn, uzitajn, aŭ memfaritajn esperantaĵojn. Viajn komentojn kaj proponojn skribu al <esperanto@email.ru>.

Mikaelo Ĉertilov (Odincovo)

FERVOJA HORARO ANKAŬ EN ESPERANTO

En la urbo Bjalistoko daŭras preparoj por la venonta UK.

Por faciligi vojaĝon al niaj E-gastoj la 14-an de decembro 2008, okaze de la ŝanĝo de la fervoja horaro, ĉe la kajoj de la stacidomo en Bjalistoko okazis inaŭguro de grandformataj informtabuloj. Ili estas faritaj dulingve: la informoj kaj la priskribo de simboloj de la fervoja horaro estas legeblaj en la pola kaj en Esperanto. Unu tagon poste, similan agadon iniciatis Herzberg am Harz – la Esperanto-urbo.

(esperanto-rus-informoj)

PASKO 2009 – 33-a INTERNACIA JUNULARA FESTIVALO

La Itala Esperantista Junularo anoncas sian 33-an Internacian Junularan Festivalon (IJF). Kiel kutime, IJF okazos dum la paskaj lerneaj ferioj. Ĉi-jare tio signifas, ke la festivalo okazos de la 8-a ĝis la 14-a de aprilo. La festivalejo estos antikva episkopa feria sidejo, kiu troviĝas en Giulianova, ĉarmega urbo de Abruco kiu troviĝas ĉe la Adriatika marbordo.

La festivala temo estas eŭropa identeco, kaj pri ĝi okazos prelegoj, diskuttrondoj kaj aliaj interesaj programeroj.

Fotoj de la festivalejo, detalaj informoj pri aliĝkotizoj kaj reta aliĝilo troveblas en la retejo <<http://iej.esperanto.it/ijf/2009>> kaj en la itala kaj en Esperanto.

Interalie, piedpilko, italaj manĝoj, koncertoj kaj surprizoj vin atendas. Sed plejgrave, ni atendas VIN!

Ne atendu plu, sed tuj aliĝu, kaj kunportu viajn junajn kaj simpatiajn amikojn! Italvenu!

Francesco Amerio (Italio)

BONVENON EN ĈAMPANJON!

La Nacia Interasocia Kongreso de Esperanto en Francio ĉi-jare okazos en la urbo Troyes, de la 7-a ĝis la 11-a de majo 2009.

Kunlabore kun *Espéranto France*, la loka asocio *Espéranto10* zorgeme organizas tiun gravan okazaĵon. Troyes estas ne nur la ĉefurbo de la departemento Aube, sed ankaŭ la historia ĉefurbo de Ĉampanjo, kiel montras multaj atestaĵoj.

La kongreso okazos en vasta kaj agrabla loko: “Centre Sportif de l’ Aube”(5 rue Marie Curie, 10000 Troyes). En tiu kongresejo, alirebla por handikapuloj, vi trovos ĉion necesan por studema laboro: interretan konekton en la kongresaj sa-

lonoj kaj memservan restoracion.

Diversa kaj alloga programo estos proponata:

- Vizitoj en la historia urbocentro de Troyes.
- Prelegoj kaj spektakloj.
- Unutaga ekskurso kun vizito al ĉampankelo.

La provizora programo, la praktikaj informoj kaj la aliĝilo jam estas legeblaj kaj elŝuteblaj ĉe la retpaĝoj de *Espéranto 10* <<http://esperanto10.free.fr>>. Se vi havas problemon por atingi la paĝojn, bonvolu sendi personan mesaĝon al <moonmont@pt.lu>, mi sendos al via retadreso la bultenon kiel aldonajon.

Espéranto-France (UFE) kaj *Espéranto10* invitas vin. Aliĝo estas senpaga por eksterlandanoj. Bonvenon en Troyes!

Claude Nourmont (Francio)

EĤĤ, LJONJA, LJONJA...

Kial vi nin forlasis?

Evidente mi estis la lasta kiu fotiĝe sidis kun li en lia urbo Kolomna en 2005. Dum multegaj jaroj ni ne intervidiĝis, kaj estis tiam por mi stranga la aĝula aspekto de Leonid. En mia memoro li estis ĉiam juneta knabo, ĉe kiu ĉiam tri-abrake pendis gitaro. Ankaŭ nun li aperas antaŭokule tia, sed ne kia lastarenkonte. Mi certas, ke centoj kaj centoj da miaj samtempuloj memoras Ljoĉjon same knabete, kaj liajn kantojn kiuj najtingalis en pluraj SEJT-oj kaj aliaj e-renkontoj. Mirigis lia ĉiama preteco oferi sian personan tempon por kanti kaj kanti koncerte, dummarŝe, en kantoinstruado, ĉefajre. Foje, en iu tendaro, mi vekigis antaŭ la 4-a matene kaj elirinte je mia miro trovis ĉefajran grupeton kiu ĉirkaŭis Ljoĉjon kaj duondorme kunkantis lin. Kelkaj somnambule vagadis apudaj... Li estis nia la plej unua tendara e-bardo, kaj nur post du-tri jaroj aliĝis aliaj kantogitarantaj SEJM-anoj.

Lastrenkonte mi admonis Leonidon pri la sana vivmaniero, kaj li plendis, ke ne sukcesas ĉesigi la fumadon. Bedaŭrinde tiu fumo pereigis lin. Mi diras tiun nekonvenaĵon por peti aliajn ankoraŭ vivajn SEJM-anojn, ke ili pli energie zorgu pri la sano. Ke ili estas ankoraŭ dense bezonataj al nia e-komunumo...

Jaron ni travivis sen Ljonja, kia bedaŭrego neniam plu e-vivi kun li.

*Anatolo Gonĉarov
(Krasnojarsk)*

Leonid Borisov, Anatolo Gonĉarov, Valerij Jeroĥin en 2005

la verda Koro

 kultúra revuo

GREV – MINKAMPO POR TRADUKISTOJ

“La taskoj de la esperantistoj serioziĝis kaj universaliĝis. Por la normala agado urĝe necesiĝis riĉenhava vortaro nacilingva-esperanta, taŭga de l’ praktika, frazeologia, moderneca vidpunktoj. La aŭtoroj kompilas la necesan verkon kaj alvokas la esperantistaron sovietan akceli la aperigon de l’ utiliga laborilo, kiu metos seriozan teknikon bazon sub la movadon».

*E.[I.]Izgur, V.Elsudo. Por Universala Rusa-Esperanta Vortaro.
Internacia lingvo, januaro-februaro, 1929*

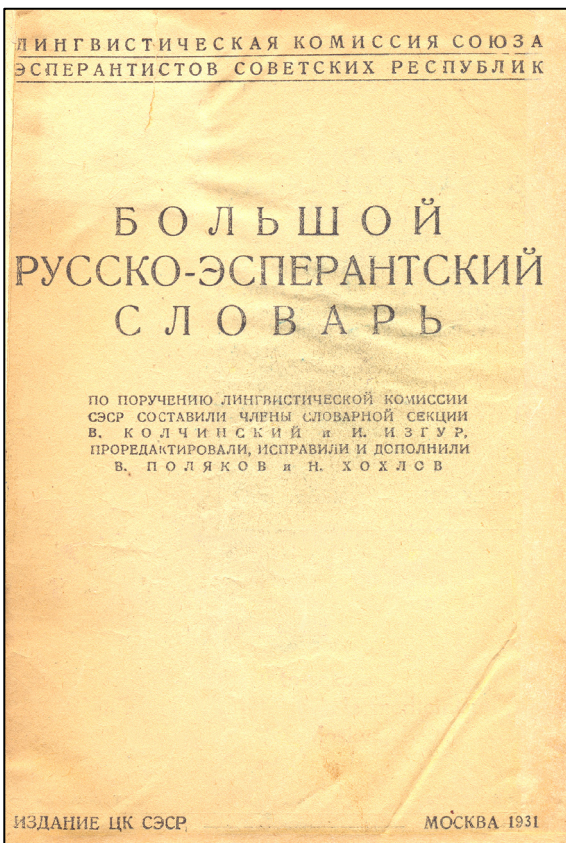
GREV – tiel nomis Grandan Rusan-Esperantan Vortaron la aŭtoroj – Ilja Izgur (1881-1937) kaj Viktor Kolĉinskij (V.Elsudo) (1904-1937). Kompilado de la vortaro pasis rekorde rapide. La tempo urĝis. Ja samtempe en Parizo SAT-anoj preparis sian Esperanto-bombon – Plenan Vortaron (PV). Okazis vera laborista konkurado inter du teamoj: SAT, gvidata de E.Lanti, de unu flanko, kaj SEU, gvidata de E.Drezen, de la alia flanko. La antaŭparolo por PV estas verkita en majo, 1930. La antaŭparolo por GREV havas eĉ pli fruan daton – februaro, 1930. PV aperis en Parizo oktobre de 1930. GREV nur iom postrestis. Ĝi estis eldonita en Moskvo verŝajne en komenco de la jaro 1931.

La preparadon de PV gvidis prof. Grosjean-Maupin. Sub lia gvido la laboron partoprenis pli ol dek kompetentuloj pri fakaj terminoj. Rezulte de la komuna laboro estis kolektitaj 6804 artikoloj kun proksimume 15 000 vortoj. La preparan laboron por GREV, kiun estris Lingvistika Komisiono de SEU, partoprenis pli ol dudek esperantistoj. “...Venis la tempo kontraŭstarigi al la ĝisnuna laboro de la unuopaj esperantaj leksikografoj la estontan kolektivisman laboron de la amasoj, uzantaj esperanton praktike kaj vastskale... La sperto de la amasoj kaj iliaj aktualaj bezonoj devas do esti kontraŭmetitaj al la kabinetismo de unuopuloj”, – klarigas sian pozicion la aŭtoroj de GREV en la antaŭparolo. La vortaro efektive aspektas impone. Supozeble, GREV estis la plej granda por sia tempo Esperanta vortaro. Laŭ informo de la aŭtoroj, por la vortaro estis elektitaj 50–60 mil vortoj (envere GREV enhavas ĉirkaŭ 30 mil vortojn). Por tia vorta provizo estis certaj premisoj. Komence de la 30-aj jaroj de la 20-a jarcento leksikografio de Esperanto en Rusio havis firman bazon, lanĉitan ankoraŭ de L.Zamenhof. Lia Plena vortaro rusa-internacia, kiu aperis en 1889, do nur du jarojn post publikigo de la Unua Libro, akumulis jam 10 500 rusajn vortojn.

Rilate al propre Esperanto-Esperantaj vortaroj (klarigaj) la Lingvistika Ko-

misiono notas, ke tiuj “povas esti utilaj”. Nur utilaj. Povas esti. Ĉu tia pozicio de la Lingvistika Komisiono, kiu akcelis konstruadon de GREV por tujaj, praktikaj celoj de laborista korespondado, ne estis granda eraro? Ja en sukcesa memstara evoluo de ajna lingvo prioritaton havas klarigaj kaj enciklopediaj vortaroj, dum dulingvaj plenumas helpaŭ rolan de ponto. Dua lingvo en tiuj vortaroj servas por traduko el la baza lingvo, kaj foje tradukitaj vortoj estas nur proksimumaj ekvivalentoj. La tempo montris, ke PV evoluis en la plej aŭtoritatan E-vortaron, dum GREV-on atendis preskaŭ plena forgeso. Por tiu sorto estis la kialoj.

En ajna lingvo vortaroj precipe registras jam enradikiĝintan leksikon el diversaj sferoj de lingva uzado. Post ilia apero, des pli se temas pri grandaj akademaj eldonoj, la vortoj ricevas kvazaŭ duan naskiĝon, kiam vortoj, antaŭe uzataj malofte, “resurektas”. En naciaj lingvoj tiu bumeranga rolo de la vortaroj ekzistas, sed ĝi ne tiom videblas, kiel en Esperanto. Ni facile povas renkonti, ekzemple, rusparolanton, kiu neniam en la vivo uzis ajnan vortaron. Sed esperantisto, kiu neniam malfermis almenaŭ iun vortliston, estas escepto. Ju pli disvastigita estas E-vortaro, des pli gravan influon ĝi havas. Ekzistas ekzemploj, kiam neĝuste registrita vorto iĝis kaŭzo de malkorekta uzado en sufiĉe vasta komunumo.

Sed por ke vortaro plenumu tiun bumerangan rolon, devas pasi iom da tempo por ĝia enradikiĝo en la socion. Por grandaj vortaroj tio povas okupi dekon da jaroj. GREV aperis en 1931, kaj en 1937 la organizita agado de esperantistoj en Soveta Unio ĉesis ekzisti por du jardekoj. Sendube, la tuta deponata eldonkvanto de la vortaro estis neniigita. Aktiva uzado de la lingvo en la lando kaj ĉiuj ligoj kun eksterlando haltis. La vortaro perdis sian praktikan rolon. Lingvistika Komisiono de SEU – la ĉefa propagandisto de GREV en amasoj – pereis kune kun siaj gvidantoj. Kaj vera trezoro de kolektitaj vortoj en GREV, ne trovante aplikon en tiutempa ĉi-

utaga laborista korespondado, elfalis el la esperantista vivo, restinte nur historia kuriozaĵo.

Ekzemple, estis okazintaĵo kun la vorto *statico*, per kiu en GREV la aŭtoroj tradukas la rusingvan vorton *непекаму-ноле*. Por samtitola novelo en la rusa dekomence estis elektita la termino el GREV. Sed uzi *staticon* en tradukoj signifus, ke tion neniu komprenus. Do, la titolon oni fine tradukis pere de sinonima vorto *eringio*, registrita en vortaroj (la libro nomiĝas “Eringio – herbo vagabonda”). Tiu vorto respondas al la latina *Eryngium*, kiu estas eĉ en la vortaro de V.Dalj – kiel trafe notis al ni Michel Duc Goninaz, ĝenerala gvidanto de NPIV, – diference de la termino *statico*, kiun li neniam renkontis. De kie aperis *statico* en GREV – estas enigmo por scivolemaj lingvistoj. La aŭtoroj de GREV asertas, ke “neniu nova esperanta radiko estis de la aŭtoroj arbitre enkondukita en ĉi vortaron”. Sed ni ne trovis spurojn de *statico* en aliaj fontoj¹. Eĉ laŭ lingva gusto, *statico* povas asociiĝi kun iu statika, senmova objekto, sed ne herbo, ruliĝanta trans stepo.

Aŭ ĵen estas alia GREV-vorto – *oseleto* (superhufa artiklo ĉe hufuloj, *бабка*). Kaj de ĝi estas donita derivaĵo – *oseletludo* (*уэпа в бабку*). Michel Duc Goninaz opinias, ke I.Izgur certe celis la oston, kiu nomiĝas *talo*, kaj por la ludo oni tradicie uzis *ŝafajn talojn*. Sed en Esperanto, li plu asertas, oni kutimas nomi la ludon “ludostetoj”. Tamen, ludi per ostetoj, laŭ nia pure rusa vidpunkto, iom interkruciĝas kun alia ludo – je ŝetkubo. Do, eble *ludi talojn* estas pli adekvata sinonimo. Ajn-okaze, la proponataj tradukoj estas pli kompreneblaj por esperantistoj, ol tute neuzata nun *oseleto*.

Kaj tiuj ekzemploj en GREV, bedaŭrinde, sufiĉas. Oni aldonu iom da ekzotismoj (*paranĝo*), kaj la estonta traduko transformiĝos je ĉinaj hieroglifoj por eŭropanoj. Tradukisto, same kiel soldato sur minkampo, sur ĉiu paĝo de la vortaro riskas trovi vortojn-minojn, kiujn neniu komprenos. Ni ne tuŝu tiujn vortojn de lingvistika vidpunkto. Tutsimple ili restis ekster la hodiaŭa praktiko. Tiu praktiko montras, ke la plej fidindaj, sen timo pri miskomprenoj, estas por tradukistoj “La nova PIV” (Parizo, 2002 kaj cet.), kaj pli-malpli kongruaj kun ĝi: 1. Iom malnoviĝinta, sed daŭre aktuala Esperanto-rusa vortaro de E.A.Bokarev (Moskvo, 1974; 1982); 2. Esperanto-rusa vortaro de E.A.Bokarev, reviziita kaj kompletigita far J.Finkel kaj I.Galiĉskij (Uljanovsk, 2004); 3. Rusa-Esperanta vortaro de “Impeto” (3-a eld. Moskvo, 2008).

Kio do restas por GREV? Por GREV, Esperanta Bildvortaro de R.Eichholz kaj multaj ceteraj restas la grava rolo de duavicaj helpvortaroj, kiujn oni uzu nepre konsultante NPIV-on.

Aleksandr Ŝevĉenko (Moskvo)

THORSEN-APOGO AL SES BIBLIOTEKOJ

Ses bibliotekoj ricevis subvenciojn de *Biblioteka Apogo Roma kaj Poul*

¹ La rusa vorto *непекаму-ноле* povas rilati al pluraj diversaj plantoj, unu el kiuj havas latinan nomon *Statice Gmelini*. V. en: Ф.А.Брокгауз, И.А.Ефрон, Энциклопедический словарь. (La red.)

Thorsen je la suma valoro de 1250 eŭroj. La subvencioj estas donataj kiel libroj laŭ la deziristoj, kiujn la bibliotekoj sendis kun siaj petoj. Per decido de la estrarano de UEA pri kulturo Claude Nourmont kaj la Ĝenerala Direktoro Osmo Buller estis subvenciitaj la librokolektoj de Srilanka Esperanto-Asocio (265 eŭroj), Unuiĝo de Zagrebaj Esperantistoj (Kroatio; 260 eŭroj), Centro Internacia de Esperanto (Madagaskaro; 200 eŭroj), Esperanto-klubo de Jelee (Rusio; 190 eŭroj), Triesta Esperanto-Asocio (Italio; 175 eŭroj) kaj Esperanto-Biblioteko de Limoĝio kaj Okcitanio (Francio; 160 eŭroj).

En decembro forpasis Stasis Gaidamavičius, aktivulo de sovetia kaj litova E-movado (laŭ informo de Irena Alijošute, sekretariino de Litova EA)

Subvencioj de la Biblioteka Apogo estas disdonataj ĉiujare ekde 1997, kiam UEA ricevis mondonacon por tiu celo de ges-roj Thorsen, ambaŭ forpasintaj en 2006. Bedaŭrinde tre malmultaj kluboj kaj asocioj kun biblioteko utiligas tiun ĉi ŝancon por ricevi librojn senpage. Pro malmulteco de petoj ankaŭ ĉi-foje subvencio estis asignita al ĉiu petinto. Du bibliotekoj estis subvenciitaj ankaŭ jam pli frue.

Petoj pri subvencioj en 2009 devos atingi la Centran Oficejon ĝis la 15-a de oktobro. Kun la peto oni sendu liston de dezirataj libroj, kiuj estu ordigitaj laŭ dezirindeco.

Ĉe la adreso <www.poulthorsen.dk> troviĝas tt-ejo dediĉita al la vivo kaj verkaro de Poul Thorsen (1915-2006).

Gazetaroj Komunikoj de UEA

LITERATURA KONKURSO LIRO-2008

La juĝkomisiono de la tradicia literatura konkurso *Liro-2008* (Aleksej Birjulin, Sten Johansson, Wolfgang Kirschstein, Aleksander Korĵenkov, Alen Kris, Valentin Melnikov, Petro Palivoda), organizita de *La Ondo de Esperanto*, ricevis 36 konkursaĵojn de 26 aŭtoroj el 15 landoj – Brazilo, Britio, Burundio, Francio, Germanio, Hispanio, Hungario, Irano, Italio, Kazahio, Pollando, Rumanio, Ruslando, Ukrainio, Usono. (Pasintjare partoprenis 24 konkursaĵoj de 20 aŭtoroj el 7 landoj.)

La rezulto de *Liro-2008*:

Originala prozo: **Mihail Korotkov** (Ruslando) pro *Io devas okazi*; laŭdaj mencioj – **Paul Gubbins** (Britio) pro *Reunuiĝo* kaj **Lenke Szász** (Rumanio) pro *Tatjana*.

Originala poezio: **Ljudmila Orajevskaja** (Ukrainio) pro *Vintro*; laŭdaj mencioj – **Aljona Akimenko** (Ruslando) pro *Mi deziras atingi l' ĉielon...* kaj **Benoît Philippe** (Germanio) pro *Triptiko por patro* kaj *Triptiko por patrin'*.

Traduka poezio el la rusa lingvo: La konkurso ne okazis, ĉar venis nur unu konkursaĵo.

Traduka prozo el la rusa lingvo (*Бемоль* de Валерий Брюсов): la premio ne estas aljuĝita, ĉar partoprenis nur du konkursaĵoj; laŭda mencio – **Anna** kaj **Mati Pentus** (Ruslando).

Traduka prozo el la angla lingvo (*Aloha Oe* de Jack London): **Scott Page** (Usono); laŭda mencio – **Russ Williams** (Pollando).

La laŭreatoj ricevos diplomojn kaj libropremiojn. Konforme al la regularo la

organizantoj ĝis la 1-a de januaro 2011 havas ekskluzivan rajton publikigi la ricevitajn konkursaĵojn en *La Ondo de Esperanto*, libroforme kaj elektronike.

Gratulon al la laŭreatoj! Dankon al la partoprenintoj!

Halina Gorecka, sekretario de Liro-2008

KIO ESTAS FELIĈO?

Kiam mi estis la plej feliĉa en la vivo? – *Editura Triade, 2008. 144 p. Ilustrita.*

La libro aspektas enigme: sur la kovrilo estas nek titolo, nek la aŭtora nomo. Nur koro ruĝas nigrafone. Sub la kovrilo sin kaŝas la demando: *Kiam mi estis la plej feliĉa en la vivo?*

La libron kompilis Júlia Sigmond, la redaktoro de la revuo *Bazaro*.

La demandon respondas centoj da esperantistoj el 24 landoj de kvin kontinentoj. La respondoj estas tre variaj, kaj tio kompreneblas, ja homoj, iliaj vivoj, la cirkonstancoj kaj kondiĉoj, la vivospertoj, revoj kaj deziroj estas tre diversaj, por ĉiu el ili la plej feliĉaj momentoj estis kaj estas tre personaj, seriozaj kaj bagatelaj – tamen ĉio tio estis aŭ estas ilia propra vivo, iliaj apartaj feliĉegoj aŭ feliĉetoj.

Plejparto de la respondintoj skribis, ke la demando estas malfacila, ke feliĉaj momentoj abundas, sed estas nedaŭraj, kaj elekti la plej feliĉan el ili estas afero pena. “Ĝi estas tre efemera, nekaptebla, nepalpebla, nemezurebla sento”, – opinias la demanditoj. Kaj respondas. Iuj mencias naskiĝon de siaj infanoj, sukceson en ekzamenoj, helpon al aliaj homoj, resaniĝon de sia familiano, la feliĉon esti esperantisto, plenumiĝon de iu delonga revo – ne eblas listigi ĉion. Ĉiu el tiuj rakontoj, grandaj kaj malgrandaj, estas vivepizodo, kaj tio estas interesa, ĉar divershoma, diverslanda, diverskontinenta, diversaĝa, eĉ diversepoka.

Por doni ekzemplojn mi citos nur du respondojn.

64. *Kiam mi estis la plej feliĉa? Stranga demando, stranga respondo.*

Mi estas jam maljuna kaj NUN mi estas la plej feliĉa virino de la mondo.

Mi estis ege bela fraŭlino. Mi ne kuraĝis iri sur la strato, nur frumatene aŭ malfruvespere, ĉar ĉiuj viroj sekvis min, se mi iris al aĉetado aŭ al la preĝejo, kiel hundinon la virhundoj.

Sed nun mi povas promenadi tute trankvile dum horoj, sed neniu, absolute neniu rigardas al mi.

Neniam mi estis pli feliĉa ol nun! Ĉu mi estas ridinda?

Feliĉa maljunulino

Kaj jen kion respondis la fininto de Eŭropa Universitato Justo, profesia juristo kaj talentega muzikisto Andreo Korobejnikov (Rusio):

80. *Mi estis. Mi tion certe kaj ĝuste scias. Estis multfoje! Iam en la infanaĝo, iam dum esperantistaj kongresoj, iam post malfacilaj ekzamenoj, iam vivante en la belega naturo.*

Sed se vi min demandus klare: kiam la plej?

En 2003, la 31-an de majo, mi gastis ĉe la 6-a Kongreso de Kroataj esperantistoj en Zagrebo. Mi tiam ludis vespere en la belega halo de “Glazbeni zavod”

(muzika instituto). Tie estis koncerto dediĉita al la Kongreso. Tio estis oficiala. Neoficiale mi dediĉis ĝin al Esperanto kaj al esperantistoj, kiuj estas ni ĉiuj. Kiuj kvazaŭ ĉiam estas malfermitaj unu al la aliaj. Kiuj volas sperti novajn sentojn. Mi ludis ankaŭ la 4-an Sonaton de Beethoven. La 20-a parto estas tre-tre malrapida kaj koncentrita, se tiel eblas diri. Tie estas multmultaj paŭzoj, simple: du akordoj kaj longlonga paŭzo, poste ankoraŭ du akordoj, poste paŭzo. Tiel! Mi ekludis la duan parton kaj?

Dum la unua paŭzo mi eksentis min feliĉega: mi ekaŭdis SPIRON en la halo. De la tuta halo: ĉiu el ĉirkaŭ 400 personoj, kiuj sidis tie, spiris, aŭskultante. Estis nur manksono kaj spiro, poste respiro, repaŭzo kaj reakordoj!

Tiam mi estis la plej feliĉa en mia vivo!! Dankon al Dio, dankon al Esperanto, kiu donis al mi tiun feliĉon!!!

Kio koncernas min, la aŭtoron de tiuj ĉi linioj, ĉu ankaŭ mi provu respondi la demandon: kiam mi estis la plej feliĉa?

Mi provis rememori. Mi havis en la vivo tro multajn malfacilajn jarojn, eĉ jardekojn, sed neniam opiniis min malfeliĉa, ĉar, kiel diris iu:

Tamen vivo estas vivo,
Ĝi jen mordas, jen kareas,
En konstanta ofensivo
Nin agresi ĝi ne ĉesas...

Kaj mi rememoris. Mi sentis min la plej feliĉa, kiam mia eta filinjo grimpis sur min, kuŝantan, kaj dolĉe spirsibletis, fide dormante sur mia malmola brusto. Mi tiam timis min movi, por ne veki tiun ravan estaĵon...

Kaj ĝenerale mia egoisma feliĉa sento estas vidi-aŭdi feliĉan ridon de infano...
Kaj kion respondus vi?

Vladimir Samodaj (Moskvo)

Klara Ilutoviĉ (Elektrostalj)

Estas frue...

La verda lingvo lumige-lume
Sen limoj vivas kaj artjubilas –
Ĝi tamen ial ne venkas dume,
Kaj ĝia celo plu fore brilas.

Baraktas oni en lingvomaro
Kaj, kunvivante, plu vivas dise.
Ĉu Di' ne fidas al la homaro,
Uzonta lingvon de l' mondo mise?
Konstruas homoj babelajn turojn,

Ĉielskrapantoj la teron premas.
Ĉu Dio gardi miljarajn murojn
Inter popoloj sagace emas?

Ĉu la interna ide' impona
Erare montras la grandan celon,
Kaj Dio zorgas pri io bona,
Evitigante la Novbabelon?

Por la homaro ĉu vere fruas
Universala komunikilo?
Tro fortaj homoj sin mem detruas
Per agresiĝo de sia brilo.

Do, estas frue – la viv' ne pretas
Akcepti falon de lingvaj baroj.
La vojo longas, obstine stretas –
La vojo kien? Ĉu al amaroj?

Konfuzas vortoj, silentas vero,
Aspiroj aŭdas vulgaran ridon...
La verda lingvo de l' mondespero
Ne trompu korojn kaj ties fidon!

Traleĝinte “Vismar”-on de I.Nemere

Treege granda hundo.
Bandaĝoj – sangaj vestoj.
L' unika el abundo
De forlasitaj bestoj.

Apenaŭviva hundo –
Da vundoj, eble, centoj.
Dronigas la inundo
De malesperaj sentoj.

Sattrinkis hom' kaj hundo
El maljusteco krima.
Doloras korpa vundo,
Doloras la anima.

Dankemon de la hundo
Ne ĝenas homa brido,
Kaj el la praa grundo

Kreskadas la konfido.

El nova dom' la hundo
Pri la danĝero blinda
Eskapus dum sekundo,
Sed restas ĝi fidinda.

La homo kaj la hundo –
Amikoj post sufero.
Kunec' el korprofundo –
Nenies rangsupero.

Kunul' – ne simple Hundo –
Nun vivas kun Vismaro,
Sen la malamfekundo
Pro l' honta sorteraro.

JUDA GLAVISTO

La reĝo de Gojlando decidis dungi personan gardiston, kiu estu la plej bona glav-uzanto en la mondo.

Liaj konsilistoj serĉis kandidatojn tra la tuta mondo kaj fine trovis tri bravulojn, kiuj devis pruvi sian glavo-regan kapablon antaŭ la reĝo: du japanaj samurajoj kaj unu judo.

En la fiksitaj tago kaj horo stariĝis la glavista triopo antaŭ la reĝo.

La japano Saki estis la unua. Li elskatoligis muŝon, kaj kiam la insekto estisfluganta aere, Saki fulmrapide batis ĝin per sia glavo kaj tranĉis ĝin en du pecetojn.

La reĝo estis ege impresita.

La dua japana kandidato estis Jaki. Ankaŭ li liberigis muŝon el skatolo, levis sian glavon aeren kaj ektranĉis la besteton en kvar pecetojn.

Nun la reĝo estis eĉ pli impresita!

Tiam venis la vico de Mojŝe. Li malfermis tolan saketon, kaj tiam el ĝi flugis vespeto. Levis la judo sian glavon, batis la vespon, sed tiam la besteto flugis plu, tute viva.

Reĝo: “Kiel vi sukcesis trafi la vespeton per via glavo kaj tamen restigi ĝin viva?”

Mojŝe: “Nu, tre simple: cirkumcidado neniam mortigas!”

juda humuraĵo de Josef Shemer